

Mestský bazén na Smíchovskej náplavke

diplomová práce

Městský bazén na Smíchovské náplavce

Fakulta architektury
České vysoké učení technické
Ústav urbanismu
LS 2019/2020

autor:

Barbora Červeňová

vedúci práce:

Ing. arch. Michal Kuzemský

oponent:

Ing. arch. MgA. Miroslav Pazdera

konzultácie:

Ing. et Ing. arch. Petra Kunarová

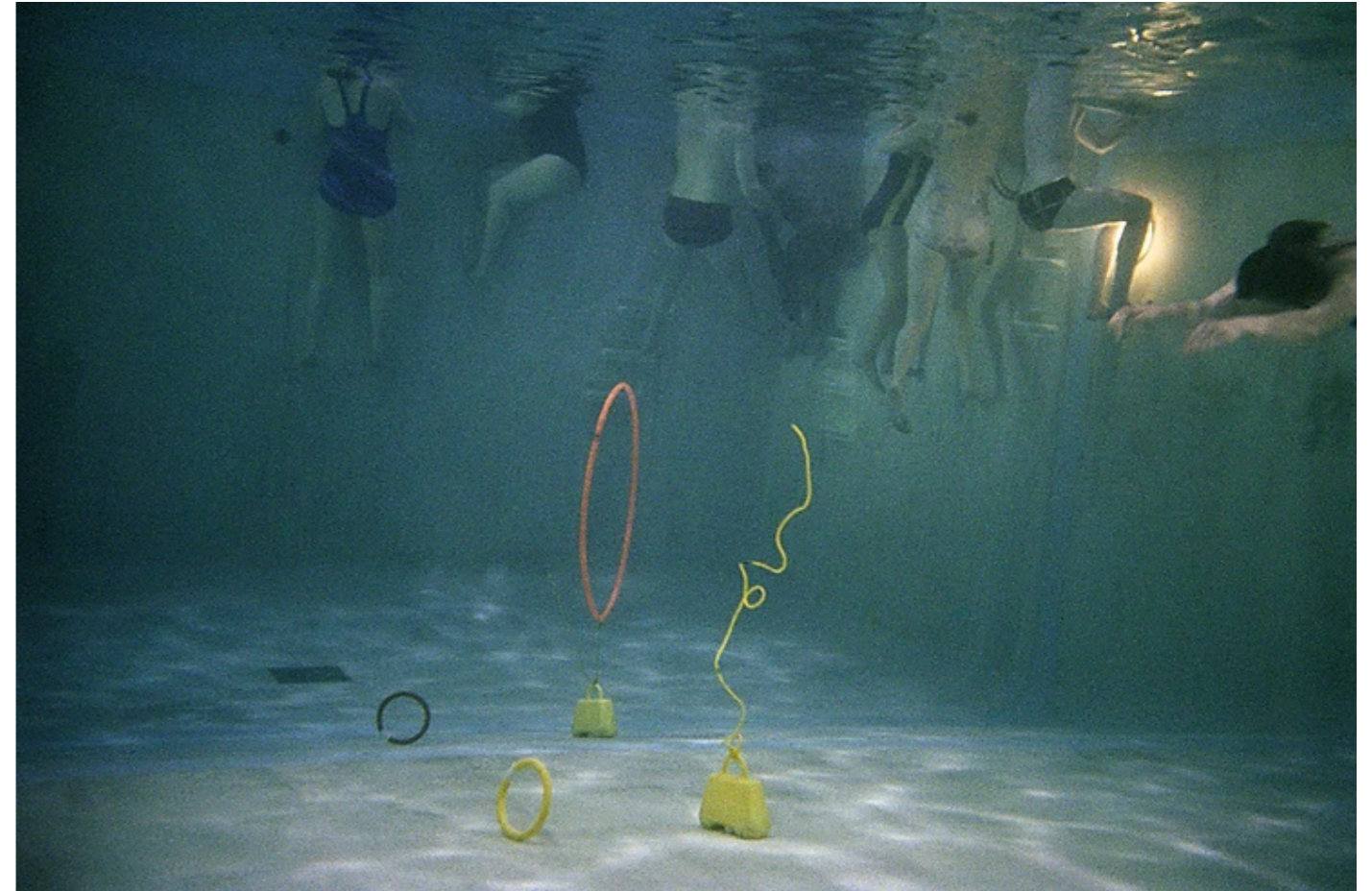
Ing. Miroslav Vokáč, Ph.D.

Ing. Radmila Fingerová

Ing. Radek Steinhaizl

Mestský bazén na Smíchovskej náplavke

Diplomová práca sa zaoberá návrhom mestského bazénu do centra mesta na Smíchovskú náplavku. Základným a povinným kameňom programu je plnohodnotný krytý plavecký bazén s celoročnou prevádzkou a ďalšími súčasťami, vyplývajúcimi z analýz. Súčasťou práce je urbanistické doplnenie príslušného územia, ako aj návrh súvisiacich exteriérových plôch v celom riešenom území s naviazaním na náplavku, Vltavu, park, ulice a mesto.

Sultan, L. (1978-1982). Swimmers. [photography] Available at: <http://larrysultan.com/gallery/swimmers/> [Accessed 27 Feb. 2020].

OBSAH

zadanie diplomovej práce	06
prehlásenie autora	09
autorský text	10
analytická časť	
bazén historicky	14
typológia	16
Pražské bazény	18
miesto	
Pražský meander	22
Smíchovská náplavka	26
analýza miesta	32
nábřežné budovy	40
stavebný program	44
konceptia a návrh	
idea	48
urbanizmus	50
bazén	54
bibliografia a poďakovanie	134

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: BARBORA ČERVENŮVA

datum narození: 22.12.1994

akademický rok / semestr: LS_2020

obor: A+U

ústav: 15119

vedoucí diplomové práce: Ing.arch. Michal Kuzemský

odborná asistentka: Ing. et Ing.arch. Petra Kunarová

téma diplomové práce: MĚSTSKÝ BAZÉN SMÍCHOVSKÁ NÁPLAVKA

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomního projektu je městský bazén. Plavání, péče o tělo, voda, vzduch, slunce, sex, sport.

Úkolem je navrhnout bazén do centra města na smíchovskou náplavku. Základním a povinným kamenem programu je plnohodnotný krytý plavecký bazén s celoročním provozem. Ostatní funkce vyplynou z analýz. Doplnění a sestavení programu bude probíhat prvních čtrnáct dní semestru. Lázně, wellness, vnější bazén, lido, letní plovárna na Vltavě..

Předpokladem užívání bazénu je každodennost, běžná návštěva, zaplavat si po práci ... Proto je bazén součástí centra jako přístupná městská služba.

Ostatní je na řešitelích. Interpretace, obraz – co to je bazén v centru města, otevřenost – uzavřenost, míra zásahu do Vltavy, další funkce ...

Práce je zadána jako akademická - diplomanti nejsou vázáni místními regulativy. Naopak, mají prozkoumat potenciál místa a souvislosti levého břehu Vltavy. Studenti nejsou povinni plnit ustanovení vyhlášek (např. kapacita parkování), mají je znát, prověřit a případně mohou navrhnout svoje alternativní řešení.

2/ pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Základním a povinným kamenem programu je plnohodnotný krytý plavecký bazén s celoročním provozem (50m resp. 25m). Ostatní funkce vyplynou z analýz. Doplnění a sestavení programu bude probíhat prvních čtrnáct dní semestru a je úkolem diplomanta. Vysvětlení ekonomické/sociální, společenské strategie bazénu a průřez do programu bude součástí dokumentace práce a obhajoby. Součástí práce je návrh souvisejících exteriérových ploch v celém řešeném území – s návazností na náplavku, park, ulici.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování (pozn¹)

- situace širší vztahy v podrobnosti 1:2000
- situace v podrobnosti 1:350
- půdorysy všech podlaží, včetně zařizovacích předmětů, v podrobnosti 1:100
- pohledy + řezpohledy + „uliční panorama - veduta“ v podrobnosti 1:100 všechny podstatné pro pochopení principu
- řezy - všechny podstatné pro pochopení principu, v podrobnosti 1:100
- čárová nadhledová perspektiva struktury s popisem funkcí/činností, dtto případně „výpravný“ řez, perspektivní řez ... (tzv. ideální obrázek vysvětlení principů celé struktury)
- detail fasády (pohled a řez) v podrobnosti 1:20

- detail fasády (pohled a řez) v podrobnosti 1:20
- návrh klíčových částí interieru (pro pochopení koherence celého návrhu)
- 4 vizualizace – zakresl do fotografií, z toho 1 interiérová, 1 noční (světelný efekt stavby v centru města)
- fotorealistický nadhledový zakresl do fotografie
- stavební program, bilanční tabulka ploch, tabulka kubatur
- Průvodní zpráva (počet znaků vč. mezer: 3600):
  - a) autorský narativní text
  - b) popis a zdůvodnění urbanistického řešení
  - c) popis a zdůvodnění architektonické řešení
  - d) popis a zdůvodnění konstrukčně technického řešení
  - e) popis programu, funkce, sumarizace ploch, kubatur a počtů: popis a zdůvodnění struktury (tabulky ploch nejsou počítány do délky textu)

pozn¹: uvedená měřítko jsou jako úzus rozlišení, jejich skutečná tisková velikost na papíře může být v menším měřítku nebo bez měřítka s uvedením grafického měřítka

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

- digitální nosič (na něm: plachta, portfolio, v tiskové kvalitě ve formátu pdf)
- 2x portfolio velikosti A4
- plachta viz vzor FA ČVUT
- fyzický vkládací model řešeného území v měřítku 1:350 (odevzdán bez společného okolí, do kterého jsou modely vkládány, ten slouží celému atelieru)

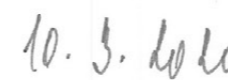

Datum a podpis studenta 28.2.2020

Datum a podpis vedoucího DP 28.únor 2020

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Barbora Červeňová
AR 2019/2020, I.S

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) MESTSKÝ BAZÉN NA SMÍCHOVSKEJ NÁPLAVKE

(AJ) MUNICIPAL SWIMMING POOL AT SMÍCHOV WATERFRONT

JAZYK PRÁCE:

Vedoucí práce: Ing. arch. Michal Kuzemský Ústav: 15119 Ústav urbanismu

Oponent práce: Ing. Arch. MgA. Miroslav Pazdera

Klíčová slova (česká): městský, bazén, Smíchov, náplavka, Vltava, chrám, antika, nábřeží

Anotace (česká): Diplomová práce sa zaoberá návrhom mestského bazénu do centra mesta na smíchovskú náplavku. Základným a povinným kameňom programu je plnohodnotný krytý plavecký bazén s celoročnou prevádzkou a ďalšími súčasťami, vyplývajúcimi z analýz. Súčasťou práce je urbanistické doplnenie príslušného územia, ako aj návrh súvisiacich exteriérových plôch v celom riešenom území s naviazaním na náplavku, Vltavu, park, ulice a mesto.

Anotace (anglická): The diploma thesis deals with the design of a municipal swimming pool in the city center for the Smíchov waterfront. The main and obligatory part of the program is a full-fledged indoor swimming pool with year-round use and other components resulting from the analyses. Part of the work is the urban completion of the adjacent area, as well as the design of related exterior areas in the entire area linked to the embankment, the Vltava river, the park, the streets and the city.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne
31.05.2020

autorský text

Bazén - pôvodne antické thermae, chrám vody, očista tela i duše. Spoločenský zážitok. Dnes je bazén skôr športový či zábavný stánok. Dá sa charakter bazénu transformovať späť? Nemá pri Vltave stáť niečo dôstojnejšie? Šport je v Podolí, nechce Praha chrám vody? Prečo je Podolská Vodárna viac chrám než Podolský bazén?

Južná časť Smíchova je dnes nedokončená štvrť. To sa bude ale vo veľkom meniť. Súčasná podoba Smíchovského brehu akoby bola infikovaná periférnosťou starého Smíchova. Od nábrežia pri Detskom ostrove, skrz trávnaté parčíky sa dostávame k časti so športovými ihriskami, skate-parku, pozvoľnému brehu dnes atraktívnemu najmä pre labute, až k oplotenému areálu športoviska Erpet a prírodnej riečnej krajine s topolmi. O nejakom jednotnom géniu loci sa tu veľmi hovoriť nedá. Nechcem sa odkazovať ani k Smíchovskému industriálu - jeho posledným fragmentom je už len jeden komín Smíchovského pivovaru.

Bazén stojí na nábreží. Čo je to ale nábrežná budova? Národné Divadlo, hotel Hilton, elektráreň Štvanice, Ministerstvo dopravy, Občanská plovárna, Strakova Akademeie, Rudolfinum, Lichtenštejnský palác, Muzeum Kampa, Mánes, vládny areál pod Emauzy, Tančící dům, Podolská vodárna... Spoločný menovateľ? Silná architektúra a Vltava. Čo by mal byť bazén na nábreží? Definíciu nemám, definujem si sama.

Lapidárne tvary. Končím štúdium architektúry tým, čím sme ju začali. Stĺp, architráv, portikus, arkáda, peristyl. Novodobý kameň - betón. Rimania na Smíchove. Bazén tam nemusí stáť 50 rokov, ale kludne 500. Národní Divadlo, Národní Knihovna, **Národní Bazén**.

Navrhujem bazén mestský v pravom zmysle slova - ako inštitúciu.

URBANIZMUS

Plánované nové developmenty nepochybne zmenia tvár južného Smíchova. Nedotýkajú sa však určitých častí, ktoré by bolo treba doplniť. Akupunktúrne teda navrhujem dostavanie nedokončených fragmentov a podporujem tak rytmus blokov a ulíc smerujúcich od mesta k Vltave. Navrhujem doplniť radu nábrežných domov na ulici Hořejší Nábřeží a podporiť tak jej význam, ako aj význam ulíc Na Valentince a Pivovarská. Optimalizujem priečny profil rušnej ulice Hořejší Nábřeží v prospech peších a cyklistov a vysadzujem alej Jerlínov. V ulici u Železničního mostu preťahujem novovznikajúci peší zelený pás smerom k Vltave. Naväzujem na riečnu krajinu, pokračujúcu za železničným mostom a vysadzujem vysoké topoly.

Nový bazén je tak komponovaný na všetky 4 strany.

1. Smerom z mesta na osu ulice Na Valentince umiestňujem hlavný vstup skrz naskrz až na náplavku. K vstupu sa zostupuje o úroveň nižšie, rovnobežne s ulicou. Vzniká predpriestor, pešia zóna, podlubie, arkády.
2. Južný roh domu aj parcely na strih od mesta je otočený k novému parku s neformálnym charakterom podporeným pergolou, ktorá tieni cestičke k Vltave popri parku. Park je ohraničený fragmentom pôvodného múriku z kyklopského zdiva. Nástup na Železničný most je dôstojnejší.
3. Severný „letohrádok“ je tichá fasáda v parku, s arkádami frontálne prebleskujúcimi medzi stromami. Je tu možnosť vstúpiť do vonkajšej prevádzky bazénu. Namiesto plotu dôvera.
4. Z protihľehého brehu je bazén antický chrám zrkadliaci sa vo vode, s kompozíciou vysokých stĺpov a chrámovým schodiskom vedúcim do vstupnej haly. Je to najexponovanejší mestský pohľad.

ARCHITEKTÚRA

Dom navrhujem na princípe dvoch úrovní. Pevný sokel nadväzuje na nábrežnú stenu s kobkami a tvorí zázemie domu. Vstupuje sa do jeho útrobov - umiestňujem sem šatne, technické zázemie a wellness – časti orientované dovnútra. Druhý level tvorí prepojené plavecké podlažie s prstencom okien a „levitujúcou“ konštrukciou. Krása plynúceho priestoru do všetkých svetových strán je dôvod, prečo vstupujem o poschodie nižšie. To dôležité je nado mnou. Charakteristické stĺporadia tvoria výraz domu, zároveň slúžia obom úrovniam – vytvárajú rozhranie a tieň na sedenie na terase pri bazéne, ako aj na náplavke pri Vltave, opierajúc sa o stenu soklu.

TYPOLÓGIA, PREVÁDZKA, KAPACITA

V sokli navrhujem wellness s vlastnou prevádzkou a šatňami, saunami, možnosťou masáže a horúcim kúpeľom. Intímna chodba wellnesu je osvetlená dlhým strešným svetlíkom z matného skla. Šatne bazénu navrhujem spoločné s priechodnými kabínkami a jedným veľkým schodiskom, vedúcim do plaveckého podlažia. Je tu plnohodnotný 50-metrový bazén na plávanie, detský bazénik a horúci relaxačný bazén. Spája ich dlhá vonkajšia terasa obrátená k výhľadu na mesto, s vyhrievaným bazénom s nekonečnou hranou. Súčasťou je aj detský výukový bazén s oddelenou prevádzkou, šatňami a detskou vstupnou halou s preliezkami. Zamestnanci majú vlastný mokrý a suchý okruh pohybu. Návrhová kapacita celého bazénu je 580 návštevníkov.

KONŠTRUKCIA, MATERIALITA, TECHNOLÓGIA

Chrámu má čitateľnú nosnú konštrukciu. Je to óda na stĺp a architráv. Konštrukčný materiál je železobetón, pohľadovú vrstvu tvorí slonovinovo zafarbený betón s veľkým kamenivom. Mohutné nosné stĺpy podopierajú prstenec nosného prekladu, na ktorý sú uložené tenké predpäté rebrá, nesúce ľahkú konštrukciu strechy. Terasa je vydláždená odolnou travertínovou podlahou, interiér chrámu zas jemnou keramickou veľkoformátovou dlažbou. Silná monochromatickosť interiéru je zjemnená mosadzným detailom zábradlí, dverí a masívnymi drevenými lavicami. Sklenené plochy majú pôsobiť čo najtransparentnejšie, tvoria ich veľkoformátové bezrámové okná. Osvetlenie je riešené pomocou jemných nenápadných žiaroviek, nenarúšajúc tak chrámovú atmosféru interiérov. V hlavnej bazénovej hale difúzne svieti podhľad a bazén. Odsávanie vzduchu je riešené plošnými veľkoformátovými komponentami v nízkom podhľade nad rebrami. Vzduchotechnický okruh v sokli odfukuje plyny z vodnej hladiny a bráni kondenzácii na sklenených plochách. Tepelne je bazén vyhrievaný vodou a dohrievaný vzduchom a podlahou. Vstavaná dispozícia priečok vyhovuje súčasným požiadavkám na prevádzku bazénu, dajú sa ale odstrániť a ostáva len chrám. Vyplniť sa dá zas niečím iným.

Smíchovská Náplavka konečne konkuruje Podolskej Vodárne. Je to ale chrám verejný, nie utilitárny. Pražské Thermae.

analytická část

symbol
stredobod diania
pompéznosť
účelové zariadenie
premieňajúci sa vzhľad
intimita
otvorenosť

viera
hygiena
vojaci
status
erotika
šport

analýzy

bazén

Rímske kúpele: Bath, Silverette
Tuckdbpostcards.org. (2020). THE ROMAN BATHS distant figures of mother and children right - TuckDB Postcards. [online] Available at: <https://tuckdbpostcards.org/items/62534/pictures/227784> [Accessed 27 Feb. 2020].

stredovek

Symetricky sa oddeľovali ženské a mužské kúpele. Prevažovali teplovzdušné harémové kúpele s hudbou, jedlom, pitím, erotickým podtónom, mali spoločenský význam a nechodiť do nich bolo chápané ako prejav vzdoru.

CK vojenská a plavecká škola vo Viedni, 1813
Leeuwen, T. and Searing, H. (1999). The springboard in the pond. Cambridge, Mass. [u.a.]: MIT Press.

19. storočie

Do priemyselnej revolúcie panovala veľmi zlá hygienická situácia. Po nej nastáva rozvoj medicíny, a tým aj rozvoj verejných lázní pod heslom „V zdravom tele, zdravý duch!“ Za Rakúska Uhorska sú znovu populárne verejné plovárny a mestské kúpele, nadväzujúce na antickú tradíciu, tentokrát však pre vyššiu spoločenskú triedu (Budapešť). Postupne sa zavádza sprcha ako filter do všetkých typov bazénov.

Václav Kolář, skokanská vež, plavecký štadión Českého plaveckého klubu, 1929–1930 koláž Karla Teigeho No. 196, 1941
Památník národného písennictví
Reprodukce: Karel Srp, Karel Teige, Praha 2001, s. 41

počiatky

Počiatky kúpeľov zasahujú až do protoindických miest, či do Egypta, kedy vznikali kúpele pre pracovníkov stavieb napr. Pyramíd. Rola kúpeľov bola kľúčová najmä v Antike, kedy vznikli *thermae*, verejné kúpele, v blízkosti gymnázií s knižnicami a športoviskami, ako aj kúpele pre vojakov. *Thermae* prevádzkoval štát a boli prístupné všetkým občanom bez rozdielu - ženám aj mužom.

Život v lazebné, Virgil Solis, 1550

novovek

V renesancii boli typické štandardné kúpeľné služby po celej Európe. Štandardom boli kúpele ako spoločenská udalosť s vaňami pre viac ľudí. Počas 30-ročnej vojny kúpele naopak miznú a kúpeľne doma skoro neexistujú. V 18. storočí lekári začínajú doporučovať plávanie kvôli zdraviu. Začínajú vznikať prvé plávajúce stavby na vodných tokoch - drevené plovárny často s ubytovaním a plaveckou školou. Populárne boli do zavedenia vodovodov do domácností.

Občanská plovárna, Praha, 1840.
Česká televize (2020). Pražské plovárny kdysi a dnes. [online] ČT24 - Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR - Česká televize. Available at: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1560466-prazske-plovarny-kdysi-a-dnes> [Accessed 27 Feb. 2020].

20. storočie

Populárne sú kryté plovárne s bazénmi v halových kúpeľoch s ochodzami. V 30. rokoch stúpa záujem o šport, hygienu, zdravie a starostlivosť o telo. Zároveň vznikajú prvé súkromné bazény ako ukážka prestíže. Pri vode sa stierajú spoločenské rozdiely - všetci sú v plavkách, všetci sú si rovní. Vzniká plavecký bazén pod Barrandovom, palác YMCA, či hotel AXA. Súčasťou areálov sú skákacie mostíky, salóny, reštaurácie a rôzne atrakcie.

druhy bazénov

bazén výukový krytý
 bazén plavecký otvorený krytý
 bazén detský
 aquapark

urbanistické parametre

krytá vodná plocha 0,010 - 0,015 m2/obyv.
 otvorená vodná plocha 0,10 - 0,15m2/obyv.

kapacita bazénu

voľné plávanie neorganizované 1,5 m2/neplavec
 3,0 m2/plavec
 výuka, tréning 3,0 m2/neplavec
 6,0-15 m2/plavec podľa výkonnostnej triedy

súčasťou

vstupné priestory priestor pre min 50-60 detí s doprovodom
 WC, občerstvenie, pokladne, turnikety, trezory pre cennosti, kancelárie, predajne
 so zámerním, klubovňa (väčšie bazény), zázemie zamestnancov

šatne oddelené x spoločné
 neplavecké bazény - 3m2/návštevník
 plavecké bazény - 5m2/návštevník
 detské bazény - 1 m2/dieťa
 cvičitelia, učitelia, tréneri

prezuváreň, prekročná lavica
 sušiareň
 prezliekacie kabíny - 1 kabína - 10-12 skriniek

sprchy a wc 1 sprcha max. 15 návštevníkov
 bazén 50 m cca 40 sprch
 oddelené sprchy žien a mužov

podlahy v spáde

detský bazén 50 m2 36 detí
 neplavci 1,5 m2/dieťa
 1 trieda 30 detí
 sklad cvičebných pomôcok
 miestnosť pre cvičiteľa

detské šatne 4 šatne - chlapci, dievčatá
 15+20 prezliekacích miest/ šatňa
 60 - 80 skriniek 5-7 sprch (8-10)

vodné atrakcie fínska sauna, parná sauna, infra sauna, aroma sauna, vírivka, ochladzovací kúpeľ,
 rímsky kúpeľ, masáž. odpočinková zóna

vodné masáže, trysky, vodopády, hríbiky, protiprúd, kaskády, šmykľavky, fontány,
 tobogány

pražské bazény
dochádzková vzdialenosť 500 m

„Řeka je celoměstsky významný veřejný prostor.

Prostor řeky v celém městě je souvztažný celek a její rozvoj,
i v dílčích částech, je vždy třeba řešit v celoměstských souvislostech.“

pražský meander

••• hrana údolnej nivy/ záplavové územie kategórie A

Určenie lokality umiestnenia bazénu vyplývalo najmä z kľúčového prvku, určujúceho charakter Prahy. Rieka Vltava formovala riečne meandre, terasy, ostrovy a vytvorila scenériu, do ktorej generácie stavitel'ov umiestňovali svoje stavby.

Vzťah mesta k rieke bol však v priebehu storočí rôznorodý. Vltava predstavovala dopravnú tepnu a zároveň prekážku, zdroj pitnej vody a odpadnú stoku, hnciu silu a zároveň neustálu hrozbu v podobe povodní. Vltavské pobrežie bolo mestskou perifériou. Nachádzali sa tu mlyny, hlučné a špinavé remeslá, priemyselné objekty a chudinské čtvrti. Svoje miesto tu mali nevestince, nemocnice, chudobnice a kláštory žobravých rádov.

Zásadná premena nastala v druhej polovici 19. storočia v súvislosti s prudkým rozvojom mesta, stavbou pražských nábreží a nových mostov. Nábrežie s alejami sa stalo hlavnou dopravnou komunikáciou, a zároveň aj skvelou adresou na bývanie s obľúbenou pešou promenádou. Vyrástli tu desiatky luxusných činžovních domov a dôležitých celomestsky významných verejných stavieb. Rieka však nebola využívaná len reprezentatívne, ale aj skutočne občiansky - vznikali Občianske a vojenské plovárny, ktoré boli veľmi populárnym miestom nielen v letných mesiacoch.

Avšak regulácia Vltavy nevratne zmenila podobu Prahy a jej vzťah k rieke. Zanikly stovky stavieb a celých štvrtí, rovnako ako aj špecifický život, každodenne spjatý s riekou a jej brehmi. Kaskády mimo iné zmenili teplotu rieky, čo bol jeden z dôvodov zániku populárnych plováren.

V posledných rokoch však dochádza k postupnej transformácii tohto priestoru z mŕtveho na miesto využívané. Pražské náplavky tvoria súčasť Pražskej pamiatkovej rezervácie a dnes slúžia aj voľnočasovým aktivitám a kultúrnym, gastronomickým, športovým a iným akciám. Pražské nábrežia a náplavky tvoria jednu z najatraktívnejších častí hlavného mesta Prahy z hľadiska napojenia na mestské centrum. S ohľadom na záujem hl. m. Prahy o rozvoj pražských brehov bola roku 2014 vydaná Koncepcia pražských brehov, ktorú spracoval Inštitút plánovania a rozvoje hlavného mesta Prahy (IPR Praha). Koncepcia pražských brehov je vízia hlavného mesta Prahy o kvalitnom rozvoji priestoru rieky hlavne ako celomestsky významného verejného priestoru.

Tento fakt podporujú aj nedávne úpravy Smíchovského a protilahlého Rašínovho nábrežia. Podľa návrhu architekta Petra Jandy boli novoopravené kobky na oboch týchto nábrežiach. Zároveň sa plánujú plávajúce kúpele na spodnom Rašínovom nábreží.

prístup

Zvolili sme taktiku umiestnenia nového bazénu práve v mieste Pražského meandru. Podielame sa tak na spoluvytvorení a dotvorení kvalitnejšieho verejného priestoru v oblasti náplaviek a nábrežia.

Hľadali sme breh, ktorý by mal ideálne rekreačný charakter, vedel by do seba integrovať športovú funkciu a zároveň by mal potenciál doplniť rýchlo sa vyvíjajúcu štvrť funkciou novou. Všetky tieto kritériá spĺňa práve Smíchovská náplavka, resp. oblasť Hořejšího nábreží.

analýzy

miesto

analýza základných prvkov územia

zdroj: IPR PRAHA. Konceptce Pražských břehů. Praha: 2014.

krajinné prvky v priestore rieky

- hranica nivy
- zachovalá riečna krajina
- oplotená riečna krajina

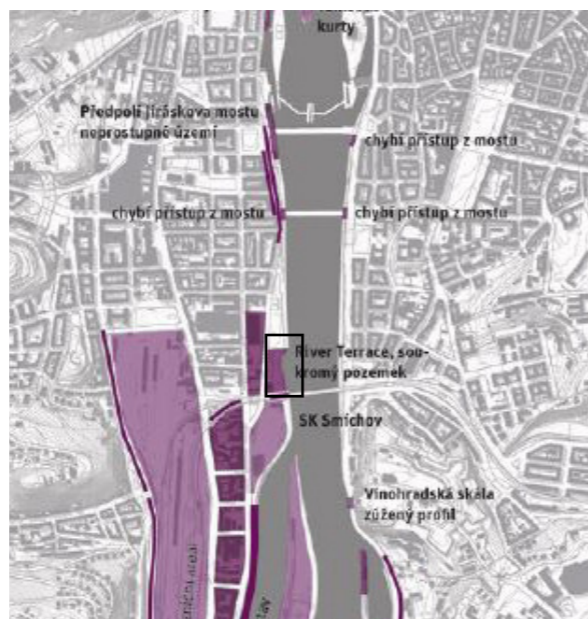
Riečnej krajine patria prírodné elementy ako vodné vtáctvo, ostrovy, mokrady, tône a lužné háje a rôzne charakteristické riečne biotopy. To sú napr. výrazné valy a navážky, na ktorých sa vyvíja vegetácia, ktorá s nivními biotopmi už nijak nesúvisí. Sú to aj súvislé plochy záhrad navzájom oddelené plotmi, ktorých záhradné úpravy sú už úplne vzdialené charakteru krajiny.

bariéry v priestore rieky

- neverejné areály
- areály s kontrolovaným vstupom
- omedzene prístupné areály
- líniové bariéry

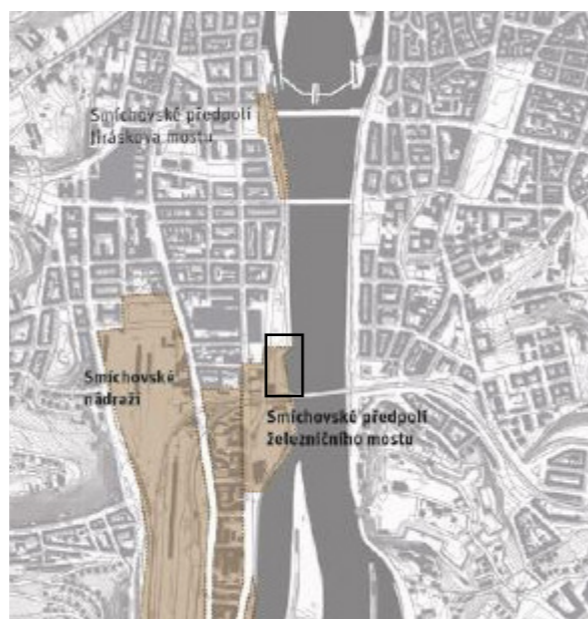
Určenie bariér je dôležité najmä z hľadiska prístupnosti územia a prístupnosti nábrežia a brehu zo štruktúry mesta. Aj keď je prístup technicky možný, mentálna bariéra a prerušenie priameho kontaktu s riekou sú nevrátne. Združovanie líniových stavieb vytvára izolované pásma, vedúce k ich monofunkčnému využívaniu a následnému preťaženiu jedným typom aktivít.

zanedbané územia v priestore rieky

- rozvojové a transformačné plochy

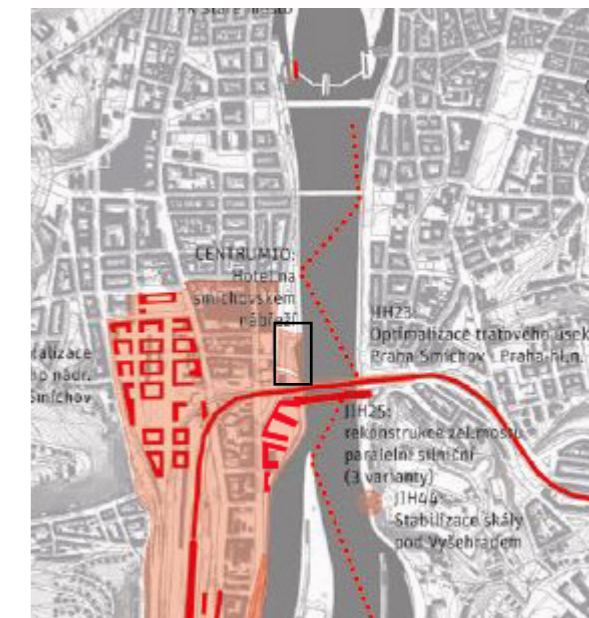
Územia, ktoré majú potenciál na výraznú zmenu užívania a charakteru. Sú to napríklad nefunkčné areály, plochy dopravnej infraštruktúry a plochy nevhodne využívané a zanedbanej krajiny. Sú to oblasti, ktoré sa budú vyvíjať za predpokladu rozsiahlych investícií.

zámery v priestore rieky

- líniové zámery
- plošné zámery

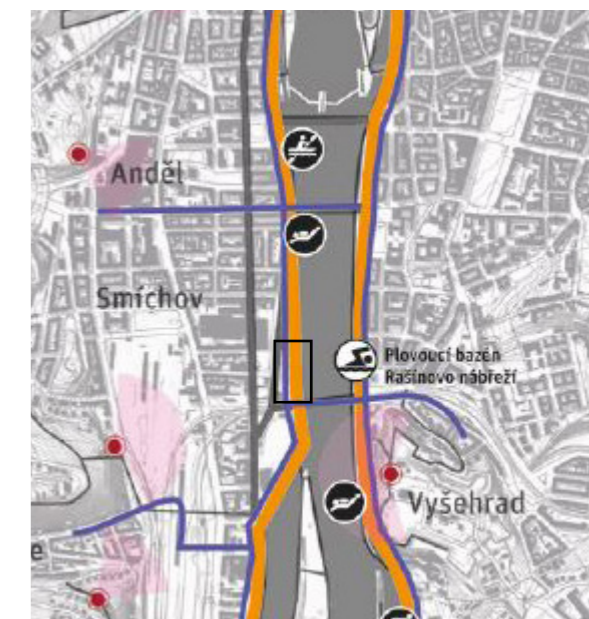
Nové zámery zahŕňajú jednak úplne novú štvrť Smíchov City Sever, Jih a nové Smíchovské nádraží. V bezprostrednom priestore rieky by mal vzniknúť nový development Šemíkův břeh od architekta Fialy. (viď. str. 32)

trasy rekreačného bezmotorového pohybu

- vyhlídka
- kľúčové cyklotrasy
- promenádny charakter nábrežia

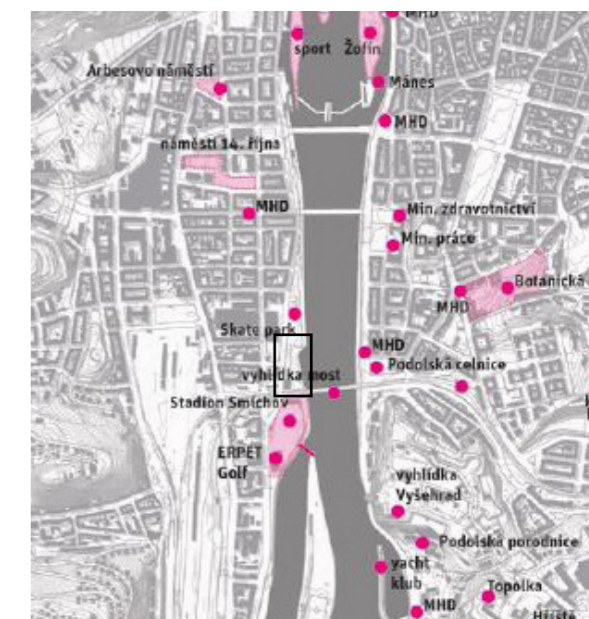
miesto

lokálne aktivity v priestore rieky

- areály lokálnych aktivít
- lokálne aktivity malého rozsahu

Lokálne aktivity určujú deje, ktoré vznikli priamo v lokalite z iniciatívy miestnych aktérov a vytvárajú a posilňujú charakter lokality. Dôležitá je prístupnosť, napojenie na systém verejnej dopravy, väzba na štruktúru mesta a kvalita verejného priestoru. V prípade úspešného rozvoja sa z lokálnej aktivity môže stať celomestská.

Smíchovská náplavka

Charakter smíchovského nábrežia je daný historickým využitím celého Smíchova ako miesta priemyselných areálov, kde od polovice 18. storočia vznikali hlavne manufaktúry, napr. chemické továrne, prádelne, továreň na mlynske stroje, porcelánka a rada ďalších podnikov. Kvôli veľkému množstvu komínov dostal Smíchov prívlastok „pražský železářský.“ Od roku 1869 tu až dodnes pôsobí smíchovský pivovar. Výstavba Hořejšího nábreží s pobrežnou komunikáciou prebiehala v úseku medzi Jiráskovým a Palackého mostom po roku 1903. Naväzujúci úsek so širokou náplavkou smerom k železničnému mostu bol dokončený až počas dvadsiatych rokov 20. storočia. Už predtým sa na smíchovskom pobreží nachádzali populárne riečne kúpele a drevená divadelná aréna, zbúraná v roku 1938. Náplavka tiež slúžila pieskarom, ktorí na pramiciach ťažili z dna rieky piesok a rozvážali ho po meste v povozoch. Priemyselný ráz si Smíchov zachoval až do počiatku 80. rokov 20. storočia.

Hořejší nábreží úzko súvisí s oblasťou Smíchova, ktorý v nedávnej histórii zásadne zmenil svoj charakter. Z priemyselnej časti mesta sa stala významná obchodná, ale predovšetkým tiež dopravná križovatka mesta, kedy novo vzniknuté obchodné a administratívne centrum Anděl aktivovalo časť najbližšieho územia. Hořejší nábreží je charakteristické svojím výhľadom na historickú dominantu Vyšehradu a Železničného mostu. Výrazným prvkom nábrežia je Botel Admirál, hornú úroveň nábrežia tvorí mestská zeleň spoločne s oploteným detským ihriskom a skate-parkom. Od januára roku 2016 bola realizovaná úprava dopravného značenia na Hořejšom nábreží, čím vznikol zákaz parkovania v tomto priestore bez platného povolenia. Hořejší nábreží tak dostalo možnosť stať sa rekreačným priestorom vhodným na spoločenské a kultúrne akcie a byť vyhľadávaným miestom pre širokú verejnosť. Tento zámer bol podporený umiestnením nového mestského mobiliára, akými sú stoličky, stoly a lavičky.

Smíchovské nábreží, 1910

pohľad na Smíchovské nábreží z Vyšehradu

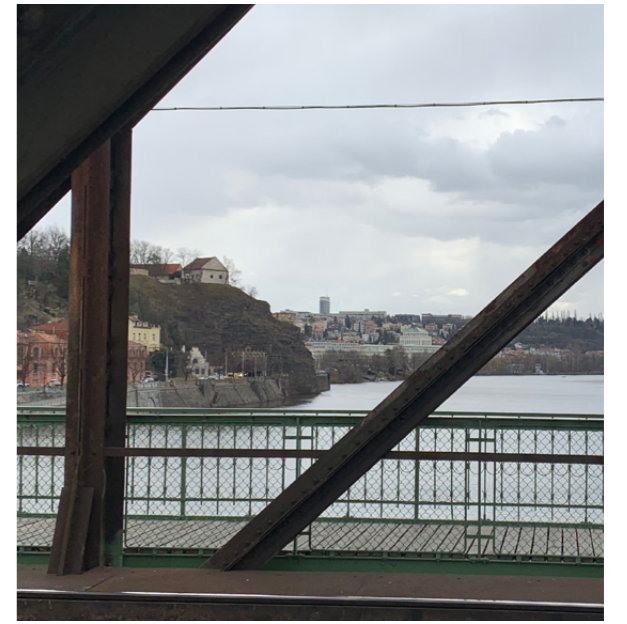

ortofoto územia

analýzy

miesto

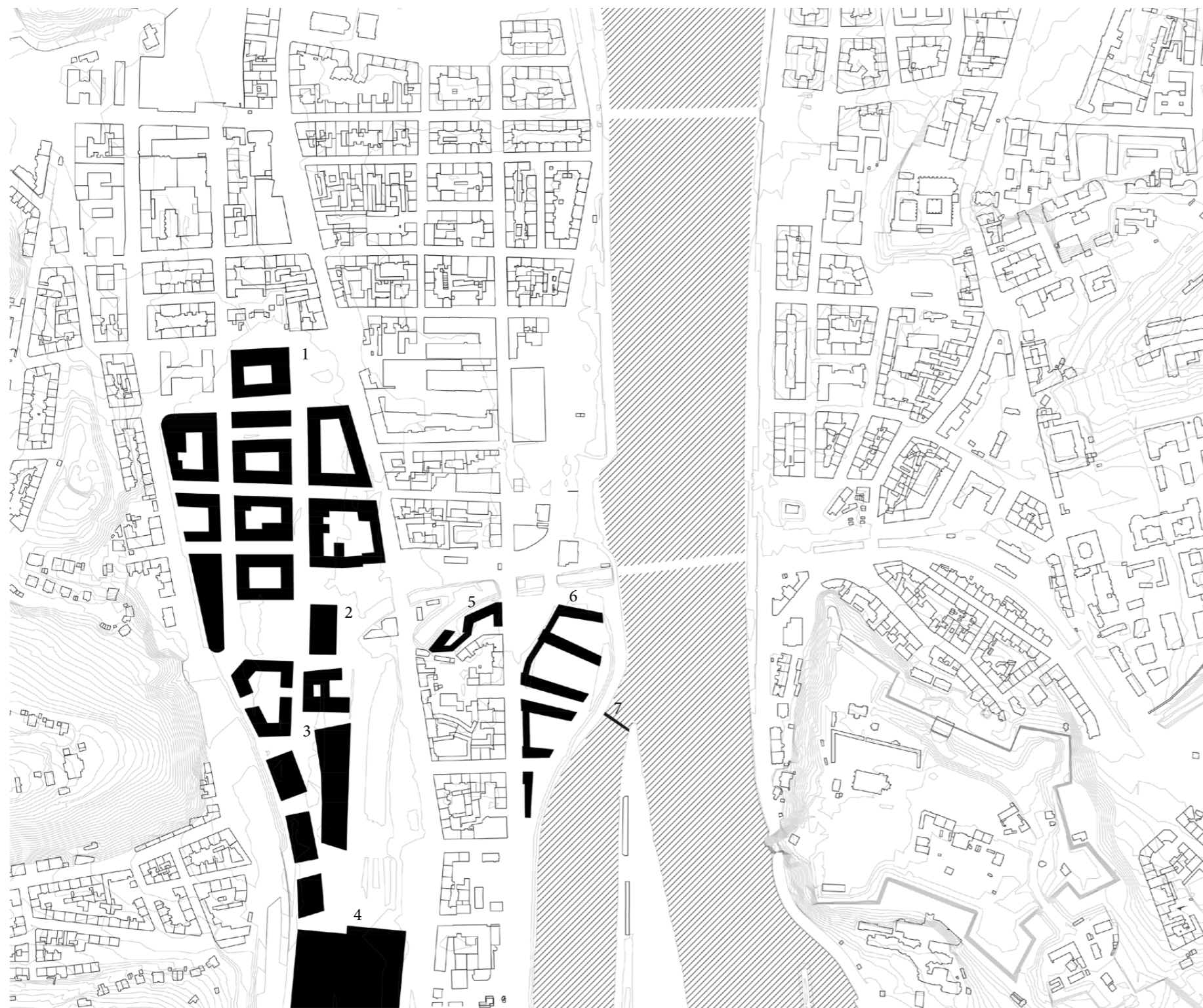
analýzy

miesto

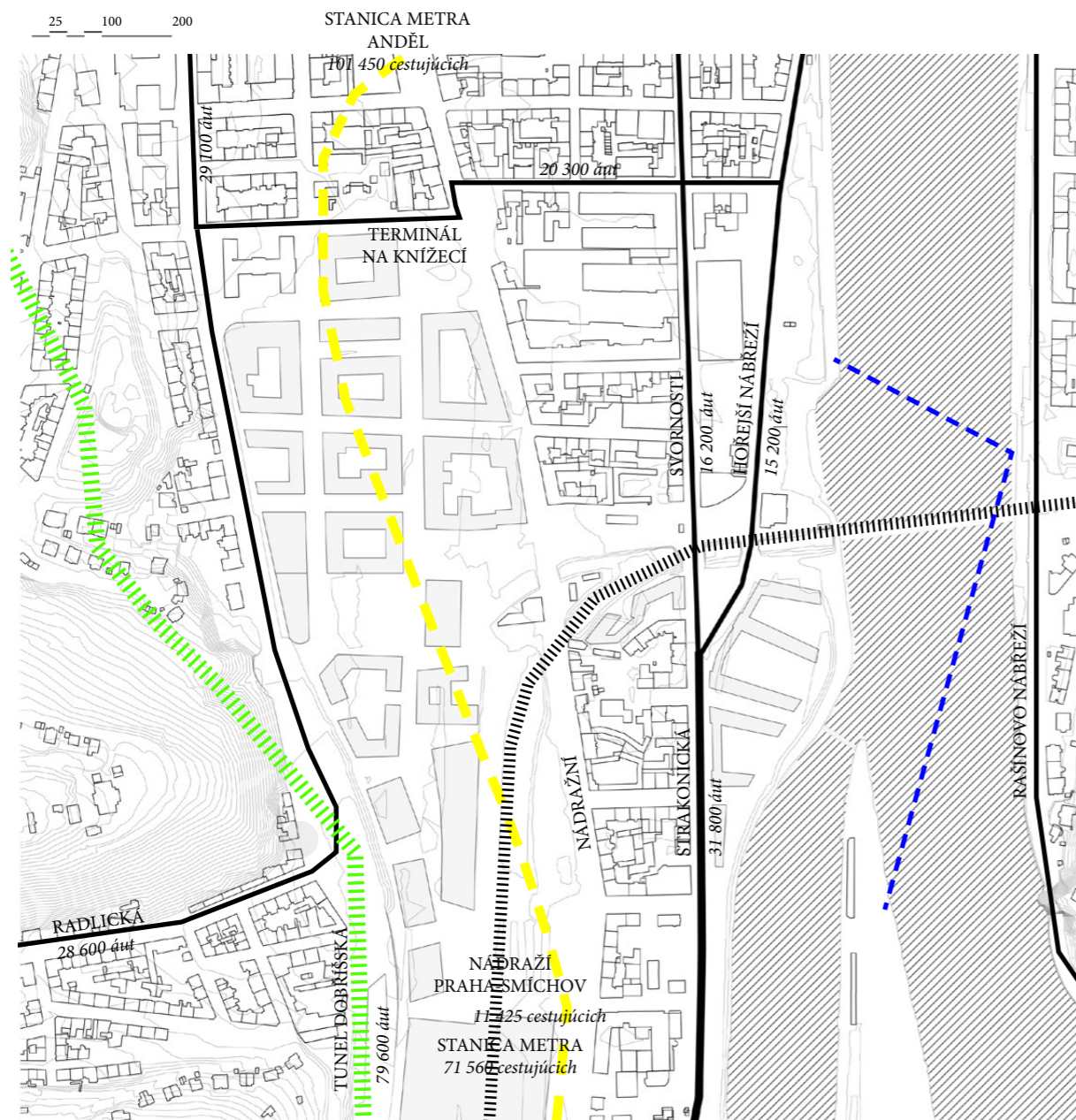

25 100 200

- 1 Smíchov City SEVER - Kuba & Pilař a další
- 2 nová škola v rámci Smíchov City - Office Ou & Inostudio
- 3 Smíchov City JIH - Baumschlager Eberle & Pavel Hnilička
- 4 terminál Smíchov - A69
- 5 Strakonická - Bogdan & Van Broek
- 6 Šemíkův břeh - Fiala Němec
- 7 Lávka na Císařskou louku - Fiala Němec

Nové zámery zahŕňajú úplne novú štvrť Smíchov City Sever, Jih, nové Smíchovské nádraží a development Strakonická od Bogdan, Van Broek. V bezprostrednom priestore rieky by mal vzniknúť nový development Šemíkův břeh od architekta Fialy, zahrňujúci aj novú prepájaciu lávku na Císařskou louku. Prevažujúca funkcia je bývanie. Zároveň tu vzniká priestor na spojenú rekreačnú infraštruktúru ľavého brehu Vltavy. V jej ťažisku umiestňujeme nový bazén, ako doplnujúcu občiansku vybavenosť.

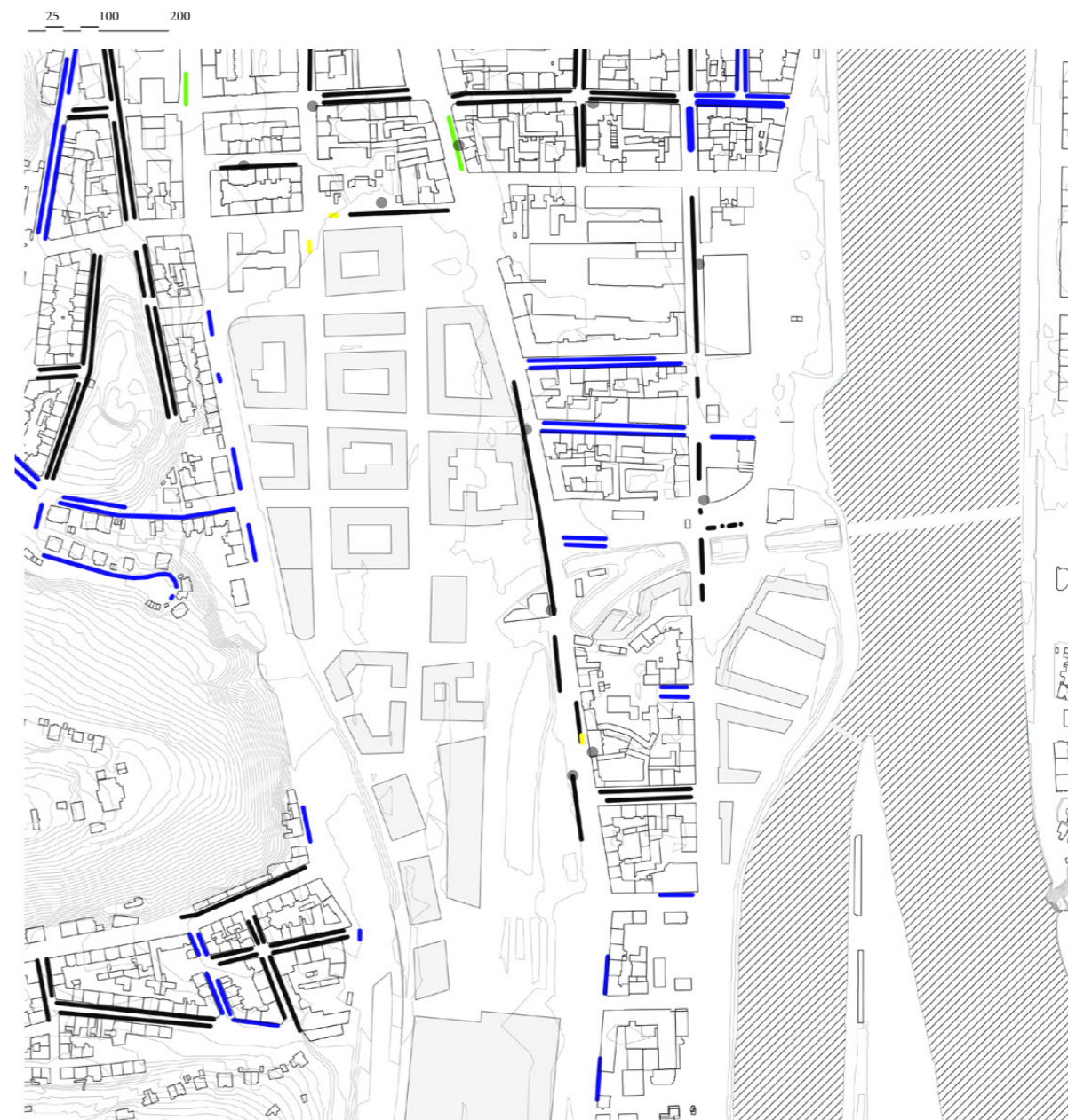

- hlavné cestné ťahy
- ||||| cestný tunel
- trasa metra
- ||||| železnica
- - - - - prievoz

Cestná doprava/ Smíchovským brehom vedie hlavný cestný ťah smerom od Zličovskej „trojnožky“, vedúcej z Barrandova, Zbraslavi a Braníku. Najväčšie množstvo pohltí tunel Dobříšská, veľké množstvo áut však pokračuje smerom na centrum po ulici Strakonická, ktorá sa rozdeľuje na ulicu Svornosti (16 200 áut denne) a Hořejší nábreží. Za deň tam prejde vyše 15 000 áut, čo je z hľadiska pešieho pohybu po príľahlých uliciach absolútne neudržateľné. Pre Smíchov sú dôležité hlavne dostavba vnútorného mestského okruhu a výstavba Radlickej radiály. Oba projekty by mali obmedziť prejazd tranzitnej dopravy hlavne po ulici Strakonická. Potrebné bude odkloniť ťahy vedúce na nábrežie a tým ulicu Hořejší nábreží skľudniť. Tým pádom bude možné optimalizovať jej priečny profil.

analýzy

miesto

- rezidentné parkovanie
- zmiešané parkovanie - VPH
- návštevnícke parkovanie (VPH+PA)
- špeciálne skupiny
- parkovací automat (PA)

Doprava v klude! Parkovanie v lokalite je riešené prevažne pomocou zmiešaného parkovacieho systému. Pre rezidentov je možné neobmedzené parkovanie, pre návštevníkov je možné časovo obmedzené parkovanie pomocou virtuálnych parkovacích hodín (VPH) alebo parkovacích automatov (PA). Verejnosť tu má teda relatívne vysokú možnosť parkovania v určených hodinách.

cyklo a pešia doprava a peší zelený pás smerom k Vltave

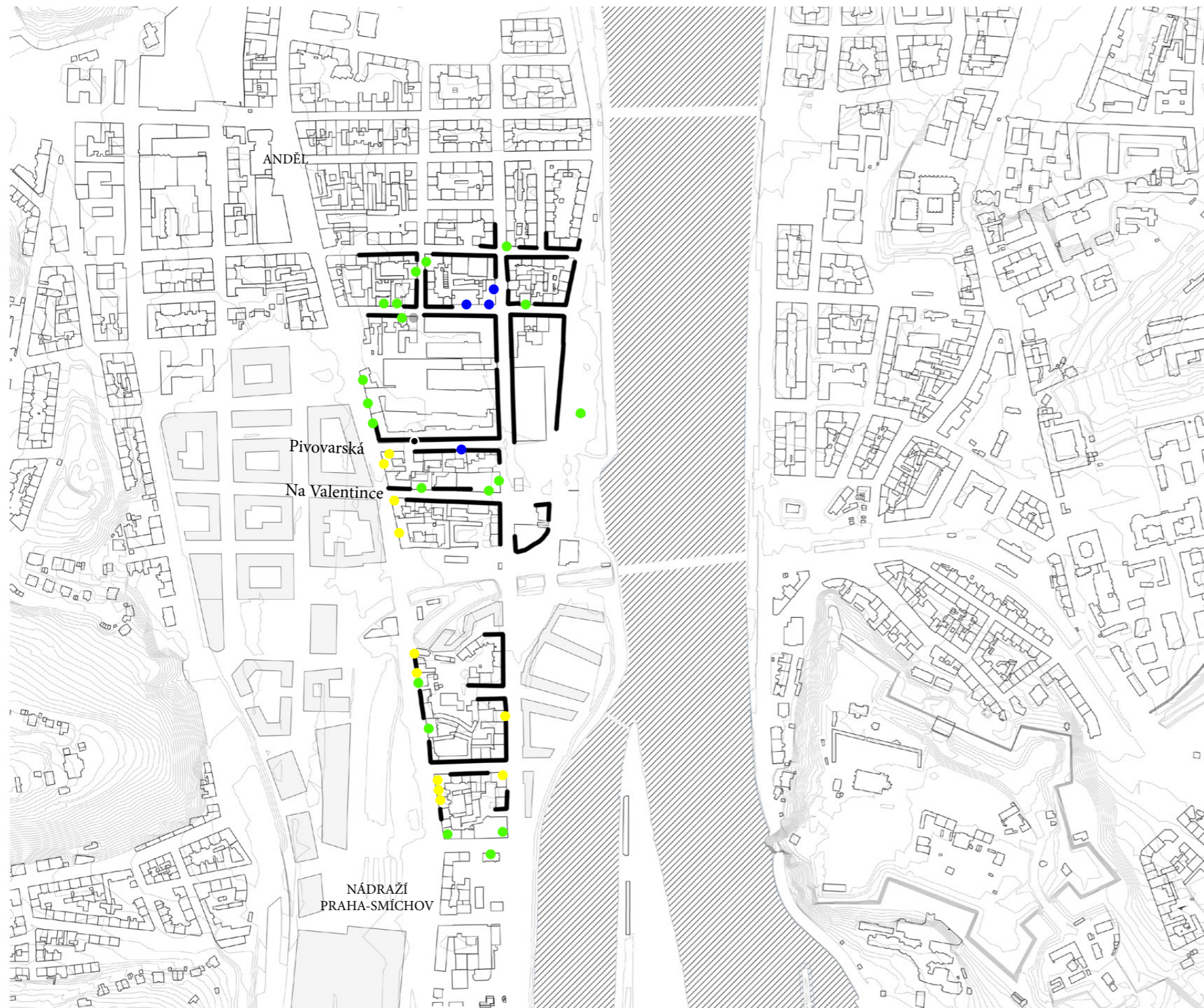

Nová urbanistická situácia a eventuelné skľudnenie ulice Hořejší nábřeží, spolu s možným peším zeleným pásom od nového centra Smíchov City až k brehu Vltavy by pešiu dostupnosť parcely značne uľahčili. Ideálna situácia je vynechanie automobilovej dopravy a využitie MHD.

Pozemok sa zároveň nachádza v bezprostrednej blízkosti hlavnej cyklostezky A1, umiestnenej na ulici Nádražní, ktorá sa rozvetvuje práve do ulice Strakonická, Hořejší nábřeží a na Náplavku. Dôležitá je aj pešia trasa z protilahlého brehu, konkrétne pešia cesta z Výtone po Železničnom moste.

aktívny parter

25 100 200

38

39

- služby/obchody
- gastro
- vysoká škola
- hotel
- návštevnícke centrum pivovaru
- neaktívny parter

V bezprostrednej blízkosti parcely je parter prevažne neaktívny, čo je spôsobené hlavne areálom pivovaru Staropramen, ktorý zaberá skoro sedem plnohodnotných blokov bežnej zástavby. Smerom k Andělu a Smíchovskému nádražiu pribúda služieb, obchodov a gastro prevádzok, najmä v ulici Na Valentince. Tá sa v budúcej zástavbe Smíchov City napája na osu novovytvorených blokov, čo napovedá jej budúcemu možnému aktivovaniu.

analýzy

miesto

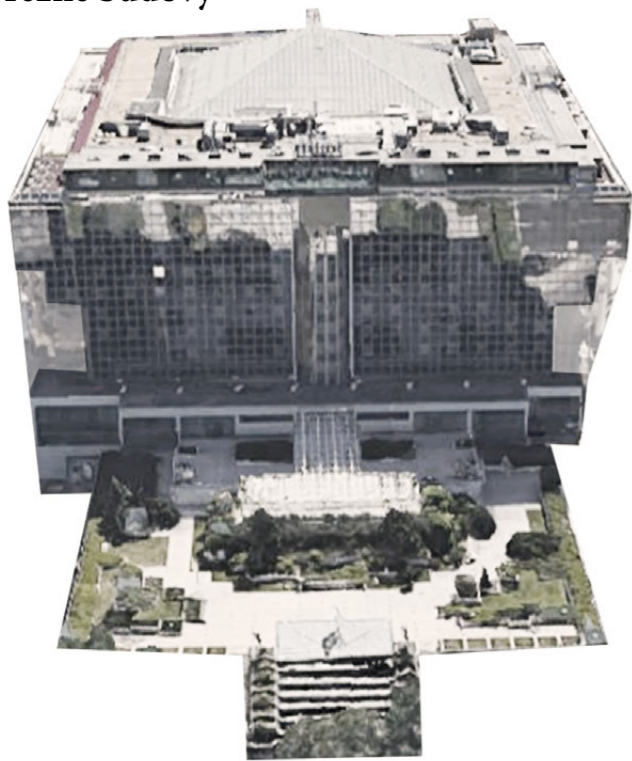

15. Smíchovský pivovar

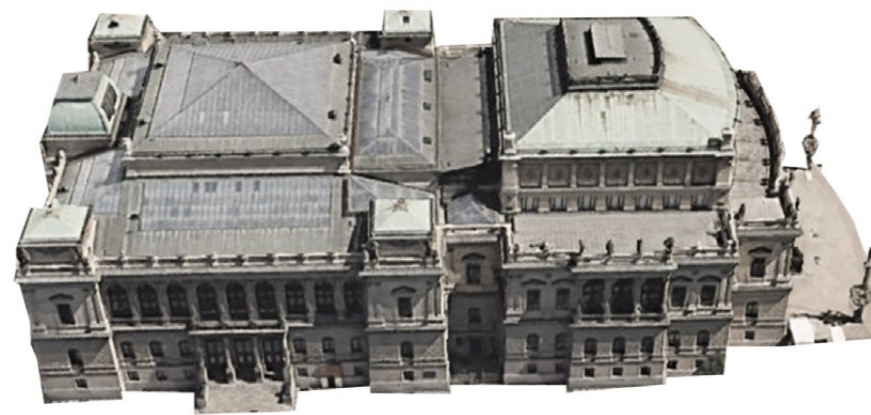
Svojim zásahom chcem prispieť do kolekcie unikátnych budov na nábřeží, ktoré sa pri rieke umiestňovali zámerné z dôvodu ich celomestského významu. „Vltavský inštitucionálny ring“.
 Čo to je nábřežná budova? Národné divadlo, hotel Hilton, Štvanice, Občanská plovárna, Strakova akademie, Rudolfinum, Umprum, Ministerstva, Lichtenštejnský Palác, Muzeum Kampa, Mánes, Emauzy, Prágr, Tančící dům, Podolská vodárna. Spoločný menovateľ? Silná architektúra a Vltava.
 Prečo by bazén nemohol patriť do tejto kolekcie? Prečo má Vodárna byť viac chrám než bazén? Dokonca Smíchovský pivovar je viac chrám než industriálna stavba.

Národní divadlo, Národní knihovna, **Národní bazén.**

nábřežné budovy

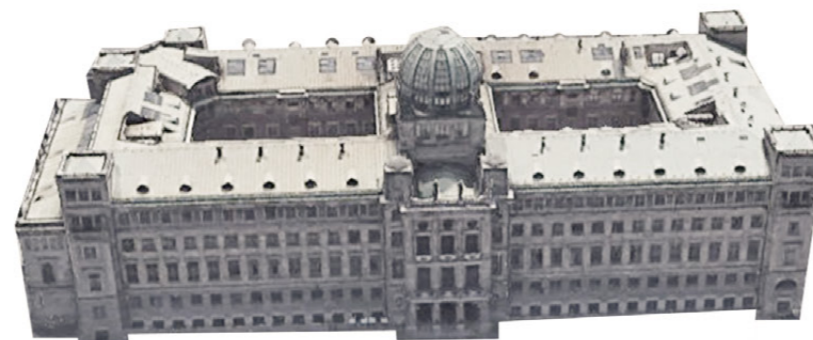
1. hotel Hilton, Rohanské nábřeží

6. Rudolfinum, Alšovo nábřeží

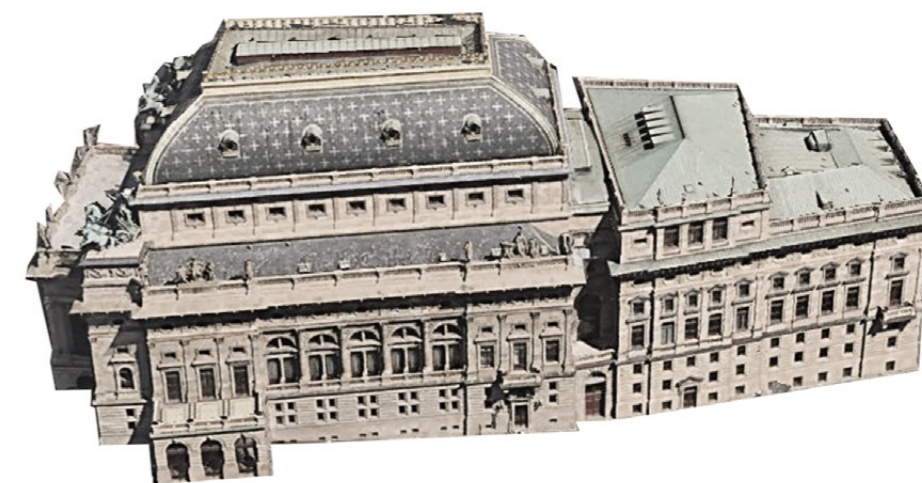
17. Podolská vodárna, Podolské nábřeží

3. Ministerstvo průmyslu a obchodu, Dvořákovo nábřeží

2. Vodní elektrárna, Štvanice

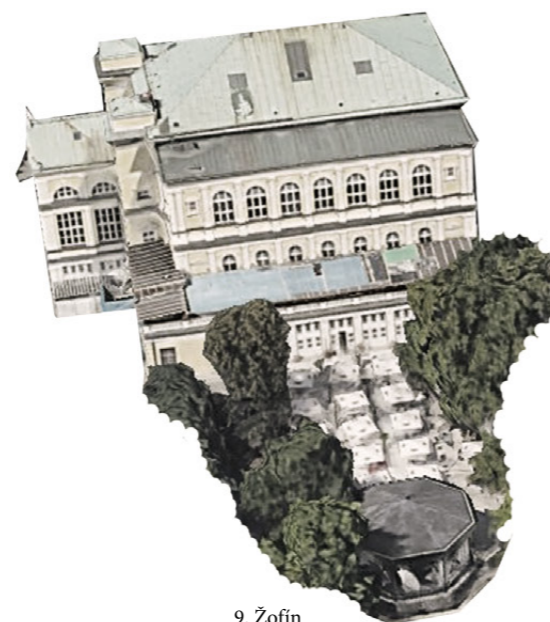
8. Národní divadlo, Masarykovo nábřeží

13. Emauzské opatství

12. Ministerstvo zdravotnictví a Palackého náměstí

9. Žofín

16. Výtoň

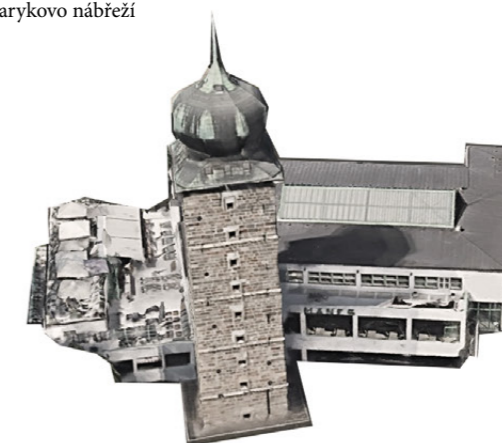
4. Občanská plovárna, Nábřeží Edvarda Beneše

11. Tančící dům, Rašínovo nábřeží

7. Staroměstská mostecká věž

10. Mánes, Masarykovo nábřeží

5. Strakova akademie, Kosárkovo nábřeží

14. Botel Admiral, Smíchovská náplavka

stavebný program

VSTUPNÁ HALA

repcia - pokladňa, vrátnik
obchod
WC, turniket

80-100 detí v jeden moment
sedenie

BISTRO

zázemie
suchá/mokrú prevádzka
vonkajšia terasa
zásobovanie mimo vstupnú halu

PRIESTORY PRE ZAMESTNANCOV

1x správca - garsonka
1x sekretariát
sklady, zásobovanie
šatne

ŠATNE A HYGIENA

sušenie vlasov
skrinky
prezliekacie kabínky
wc a sprchy
priestory pre mamičky s deťmi
upratovacia miestnosť

šatne pre školy 4x, na inom mieste

WELLNESS

sauny: fínska, parná, infra, aroma
zážitkové sprchy, ochladzovací bazén, vírivky
upratovačka, sociálne zariadenia
odpočinková časť, lehátka (vnútorné, vonkajšie)
rímsky kúpeľ
masáže
vírivka 2x do 10m²

BAZÉNOVÁ HALA

plavecký bazén 50m
ochoz, lavičky
relaxačný bazén plocha 250 m² + vonkajší
výukový bazén 60m², oddelený
detský bazénik 40m²

TECHNOLOGICKÉ ZÁZEMIE

vyrovnávací nádrž pre bazény
chlórovňa
sklad chlóru
strojovňa pre bazény
manipulačný priestor
rozvodovňa
technológia pre odpadovú vodu
vzduchotechnika

VONKAJŠÍ AREÁL

rekreačný vonkajší bazén
veľká terasa
vonkajšia prevádzka šatní, hyg. zázemie

bistro
technologické zázemie
spevnené plochy a zeleň

PARKOVANIE A PRÍJAZD

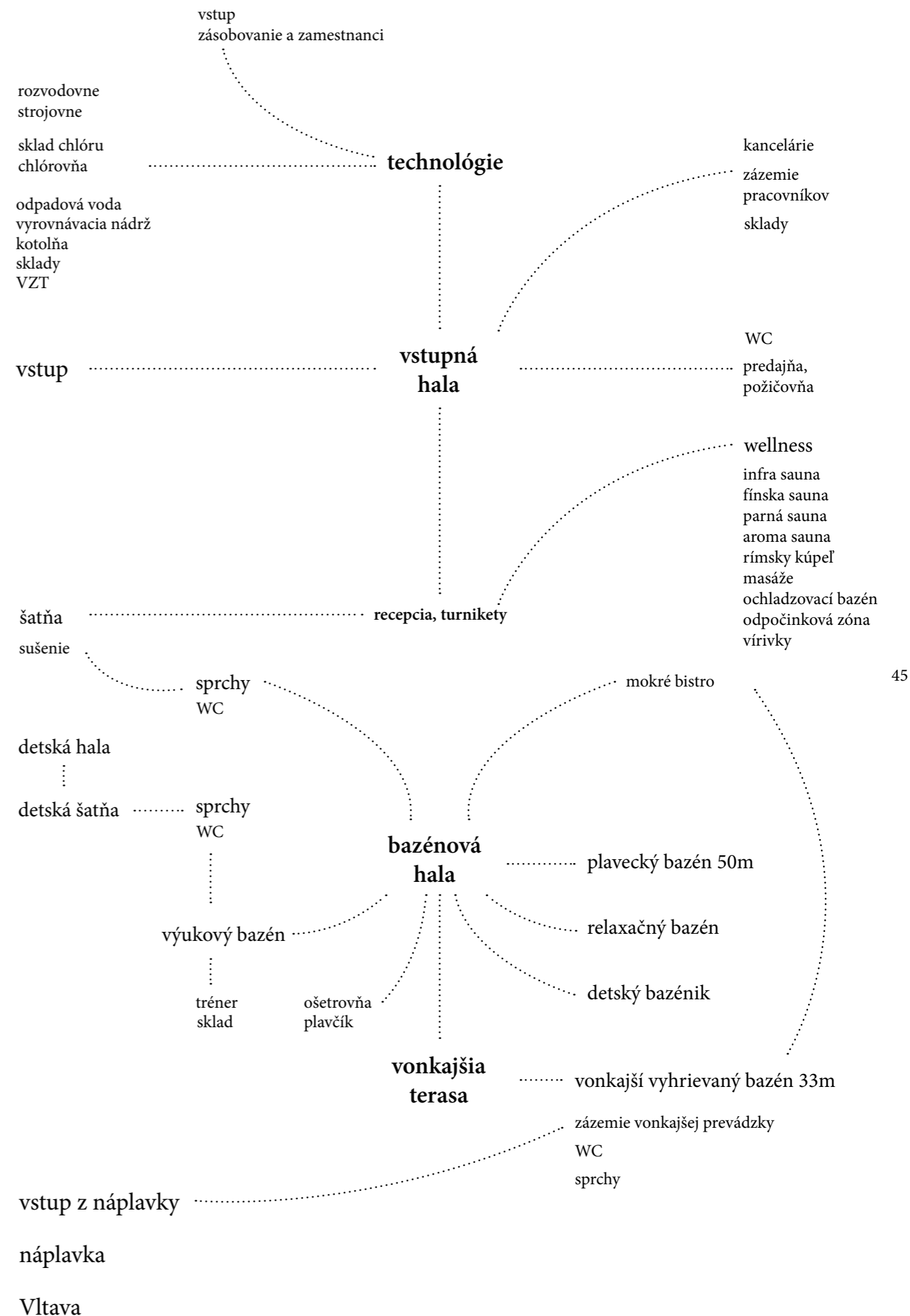
parkovanie pre zamestnancov a zásobovanie
parking pre návštevníkov v rámci možnosti
preferovaný peší a mhd prístup

NÁPLAVKA

VLTAVA

analýzy

program

konceptia a návrh

idea

a

b

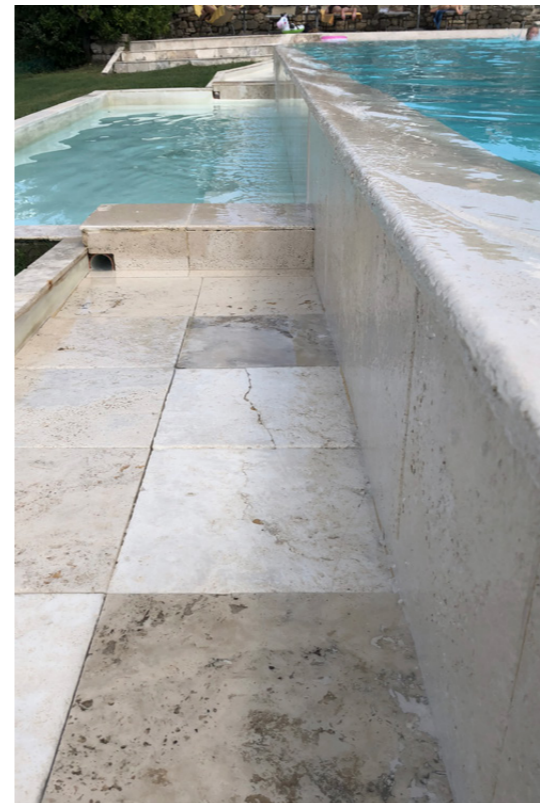
c

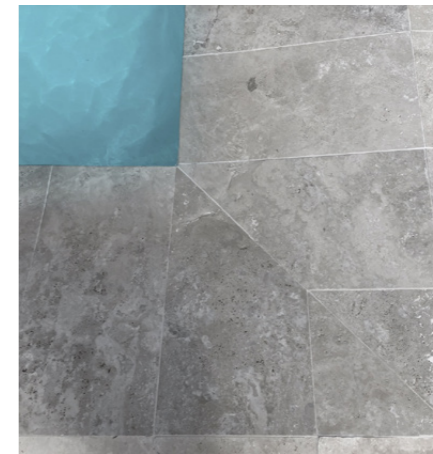
e

d

e

- a Pompeje, Taliansko, Jún 2019
- b Hercolaneum, Taliansko, Jún 2019
- c James Simon Galerry, David Chipperfield, Berlin
- d Nordic pavillon, Svere Fehn, Benátky
- e Laticastelli, Taliansko, Jún 2019

1 urbanistické doplnenie štvrti

Smíchov bude prechádzať obrovskou premenou - takmer trikrát väčšou než Anděl. Ten je dôkazom, ako relatívne malý zásah vie zmeniť tvár nedokončenej štvrte s periférnym charakterom. Anděl funguje ako veľmi rušné miesto nezávisle od zvyškov Smíchova. Nové developmenty štvrť nepochybne zmenia, no nedotýkajú sa určitých častí, ktoré by bolo treba vyplniť. Akupunktúrne teda navrhujem doplnenie nedokončených miest, a podporujem tak rytmus blokov a ulíc, smerujúcich od mesta k Vltave.

a Smíchovský pivovar si okolo roku 2000 pristaval sklad, ktorý zaberá tri Smíchovské bloky a úplne tak umŕtvuje ulicu Hořejší nábreží. Cesta po chodníku vedľa nekonečného múru je skoro utrpením. Navrhujem sklad premiestniť mimo centrum, a obnoviť pôvodný plán delenia blokov, s ktorým počítali ešte plány z rokov 1889 až 1938. Doplní sa tak rada domov na Smíchovskej náplavke a podčiarkne sa význam ulice Na Valentince a Hořejší Nábřeží. Tiež sa predĺži ulica Pivovarská, ktorá bude viesť až k Náplavke, a vznikne tak nová pešia trasa. Pivovar teda nebude zaberáť sedem blokov a úplne umŕtvovať svoje okolie.

b Nedokončený blok na ulici U železničního mostu navrhujem ukončiť a umožniť pretiahnutie zmieňovaného zeleného pásu (viď. str. 34) až k Vltave. Vznikne tak odstup od Železničního mostu, ako predpriestor pre budúci bazén a zároveň miesto na dôstojný peší nástup na most. Doplní sa spojená rekreačná infraštruktúra ľavého brehu Vltavy.

a

a

b

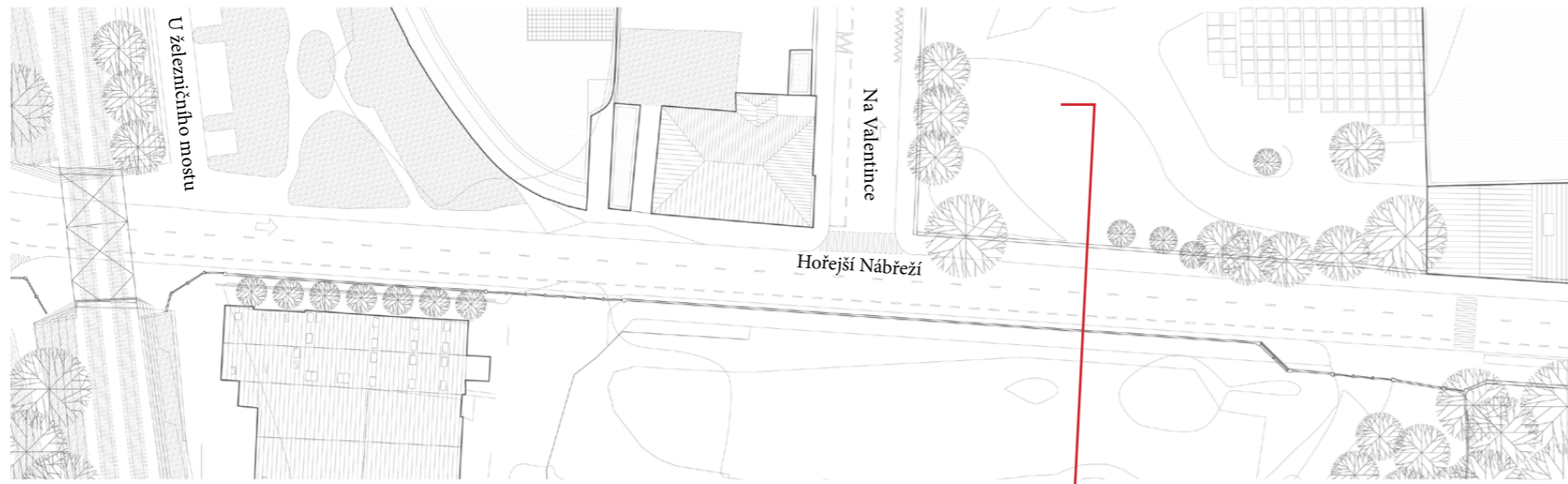

- plánovaná nová zástavba
- búraná zástavba
- navrhované doplnenie

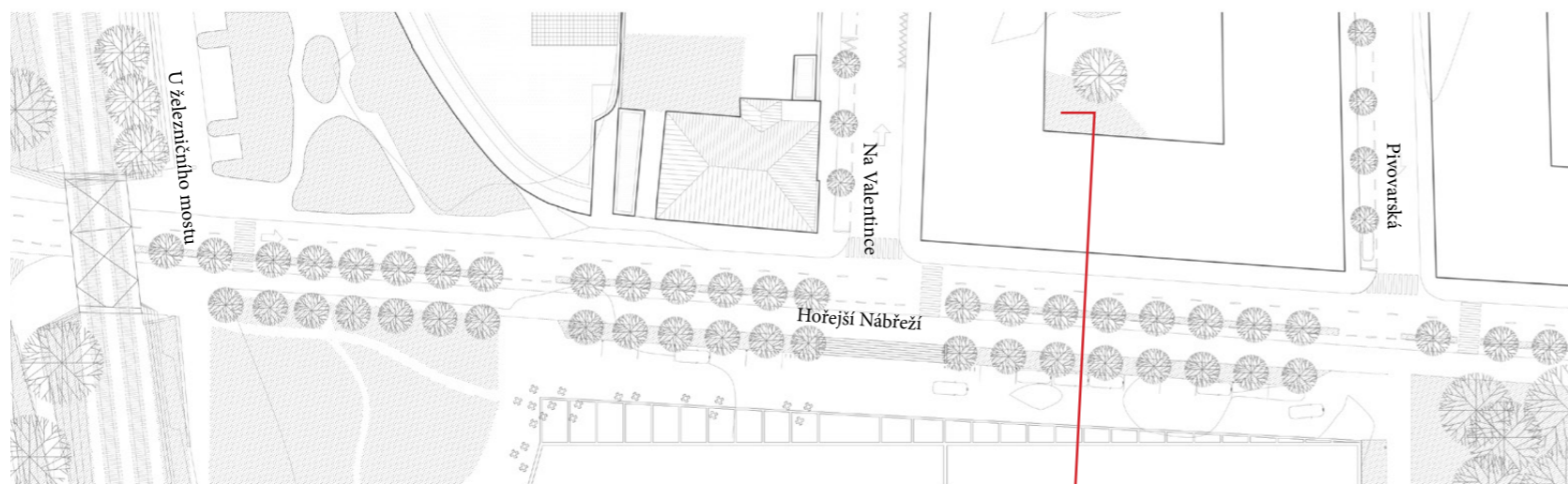
2 optimalizácia profilu a skľudnenie ulice Hořejší Nábřeží

Ulicu Hořejší Nábřeží navrhujem skľudniť odklonom tranzitnej dopravy smerom na tunel Dobříšská. Odbremení sa tak kapacita ulice a umožní sa optimalizovanie jej priečného profilu, čím vznikne dôstojná nábrežná ulica podobná Jánačkovu nábřeží pri Detskom ostrove. V ideálnom prípade by sa alej mala napojiť pozdĺž celého ľavého brehu až na alej Jerlínov japonských práve na Janáčkovom nábřeží.

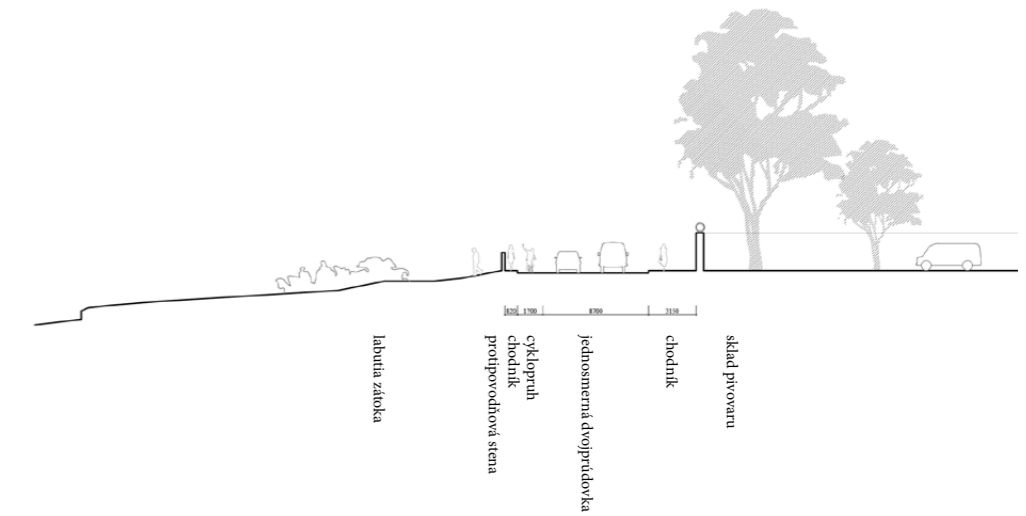
52

pôvodný stav 1:1000

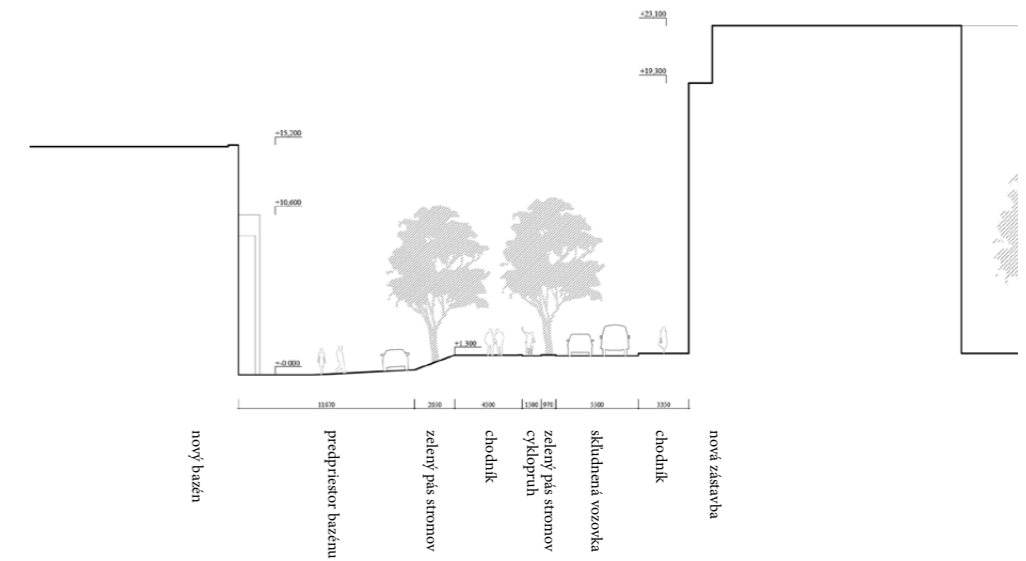

navrhovný stav 1:1000

1:500

53

1:500

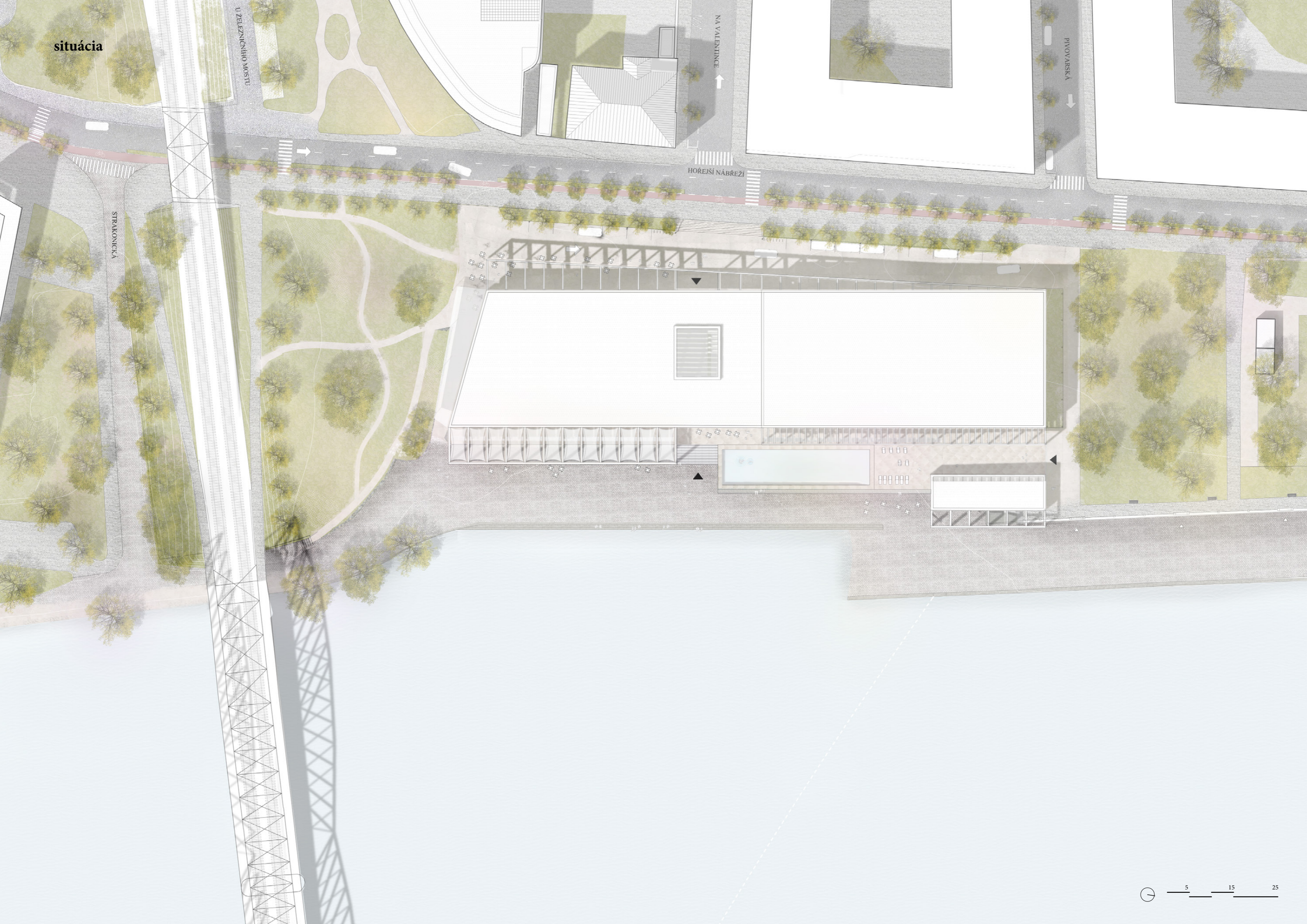

25 100 200

- navrhovaná zástavba
- pôvodná zástavba
- budúca zástavba

situácia

U ŽELEZNIČNÍHO MOSTU

STRÁKONICKÁ

NA VALENTINCE

HOREJŠÍ NÁBREŽÍ

PIVOVÁRSKÁ

60

61

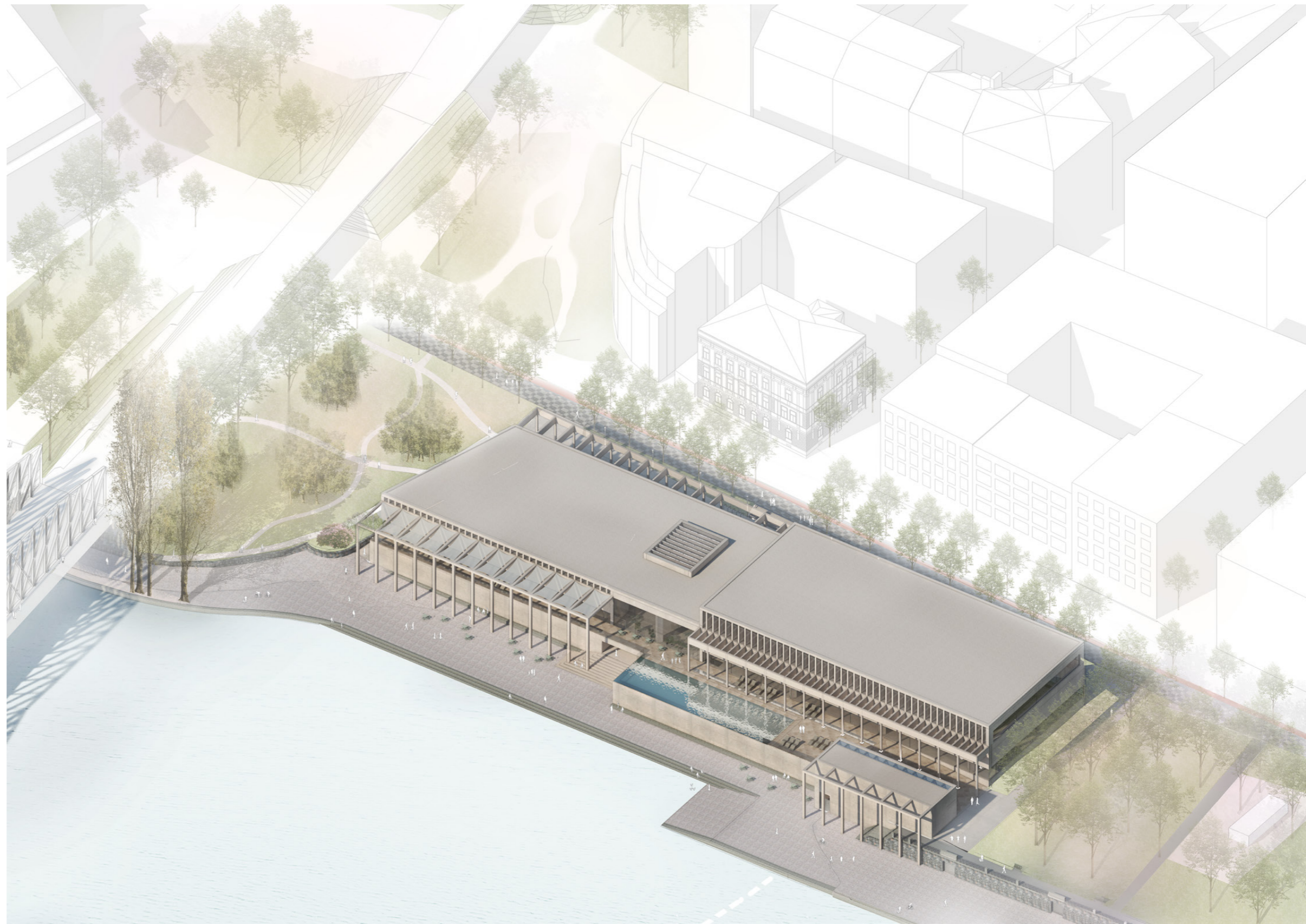
vonkajší bazén, terasa

62 z protifahej náplavky deň

z protifahej náplavky noc

axonometria

strecha/ ľahká konštrukcia zastrešenia , svetlík do vstupnej haly

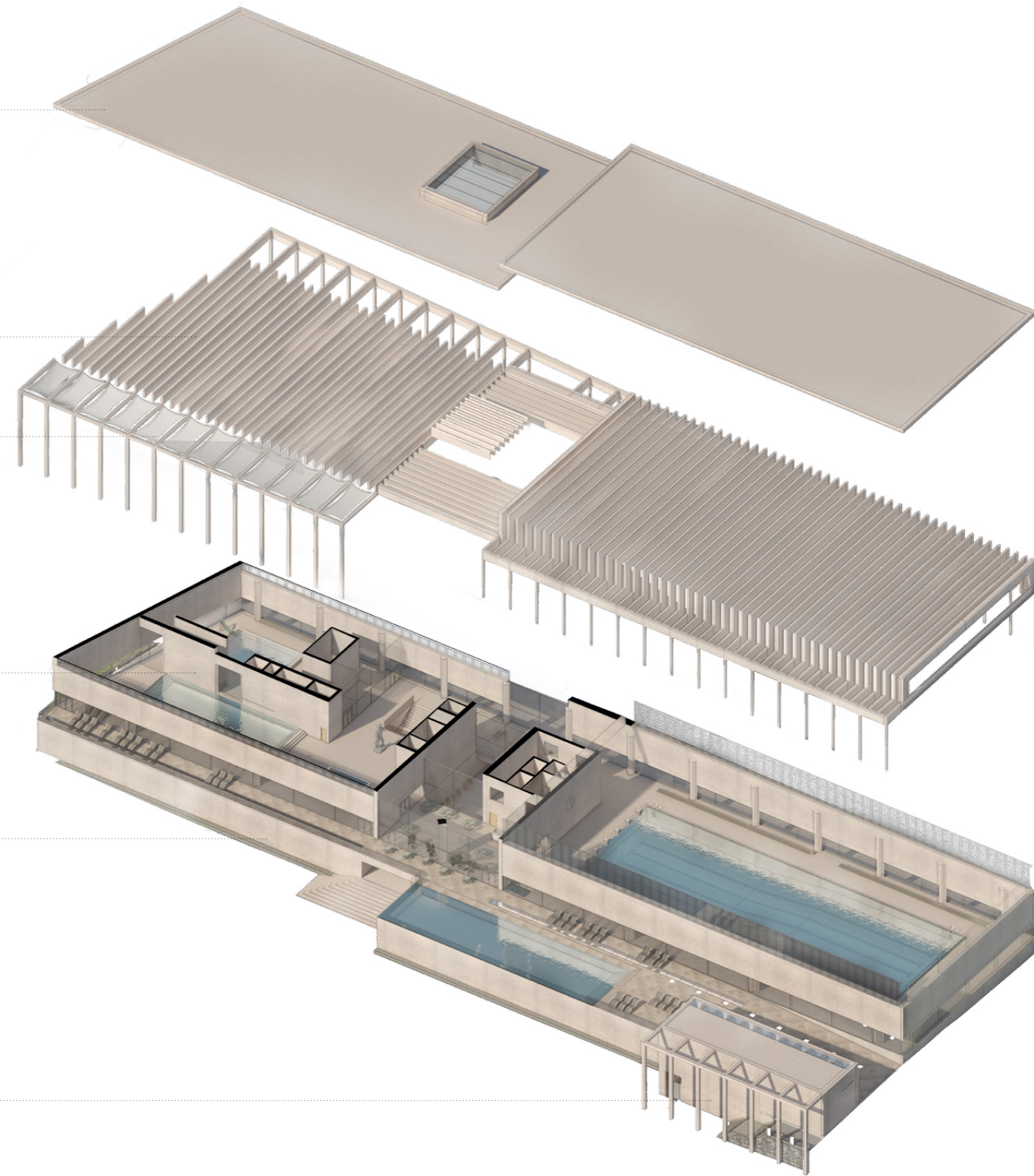
nosná konštrukcia/ systém rámových nosníkov z predpätých betónových rebier

tieniace plachty

bazénová hala/ bazény, terasa, bistro, nekonečná hrana, výhľad

sokel/ zázemie, technika, wellness, náplavka

vonkajšia prevádzka a kobka

náplavka

vonkajší bezón, terasa

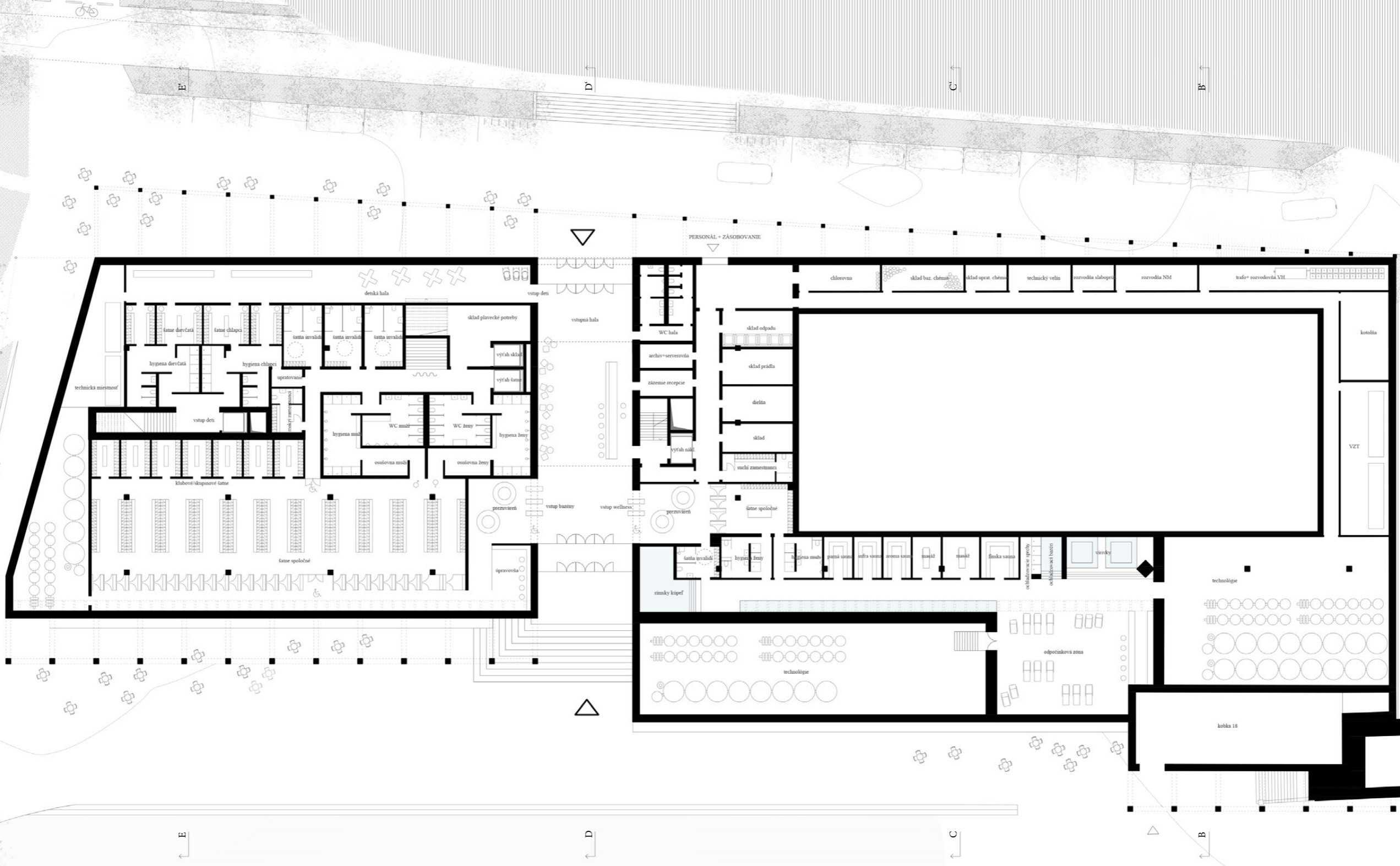
wellness

hlavní hala

technické zázemie

vstupný predpriestor

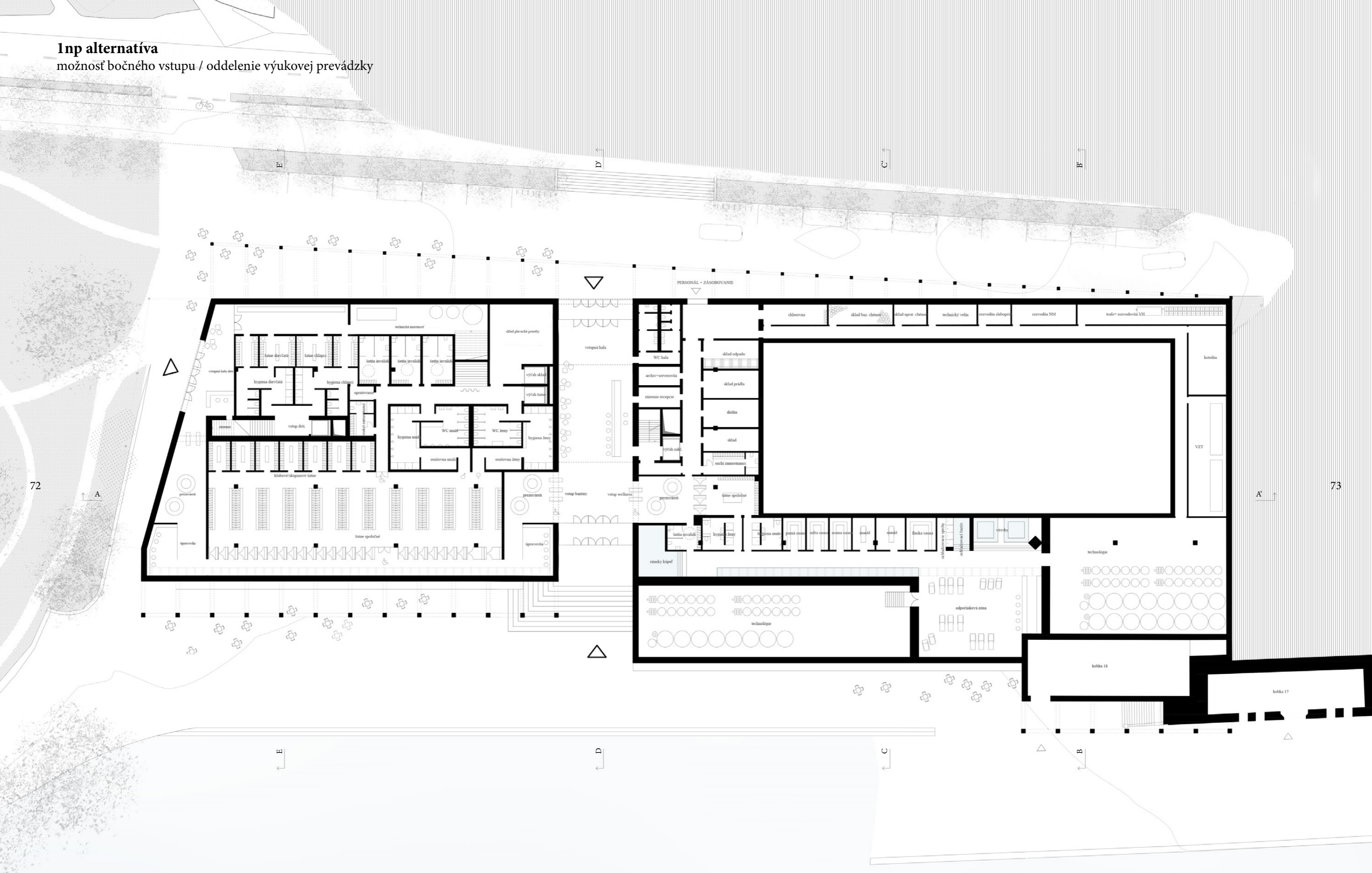
1np

70

71

1np alternatíva
 možnosť bočného vstupu / oddelenie výukovej prevádzky

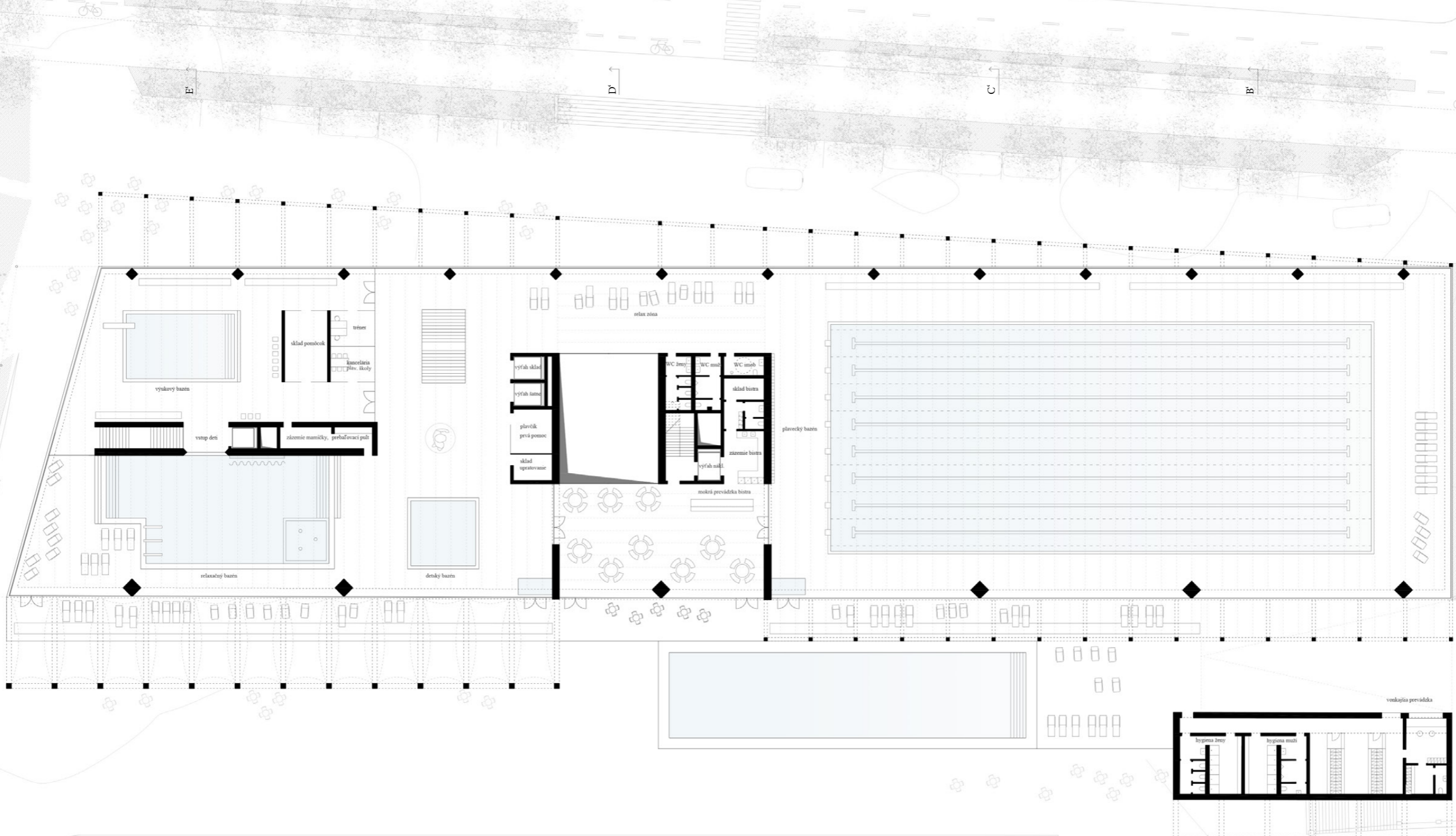

72

73

2np

HOŘEJŠÍ NABŘEŽÍ

74

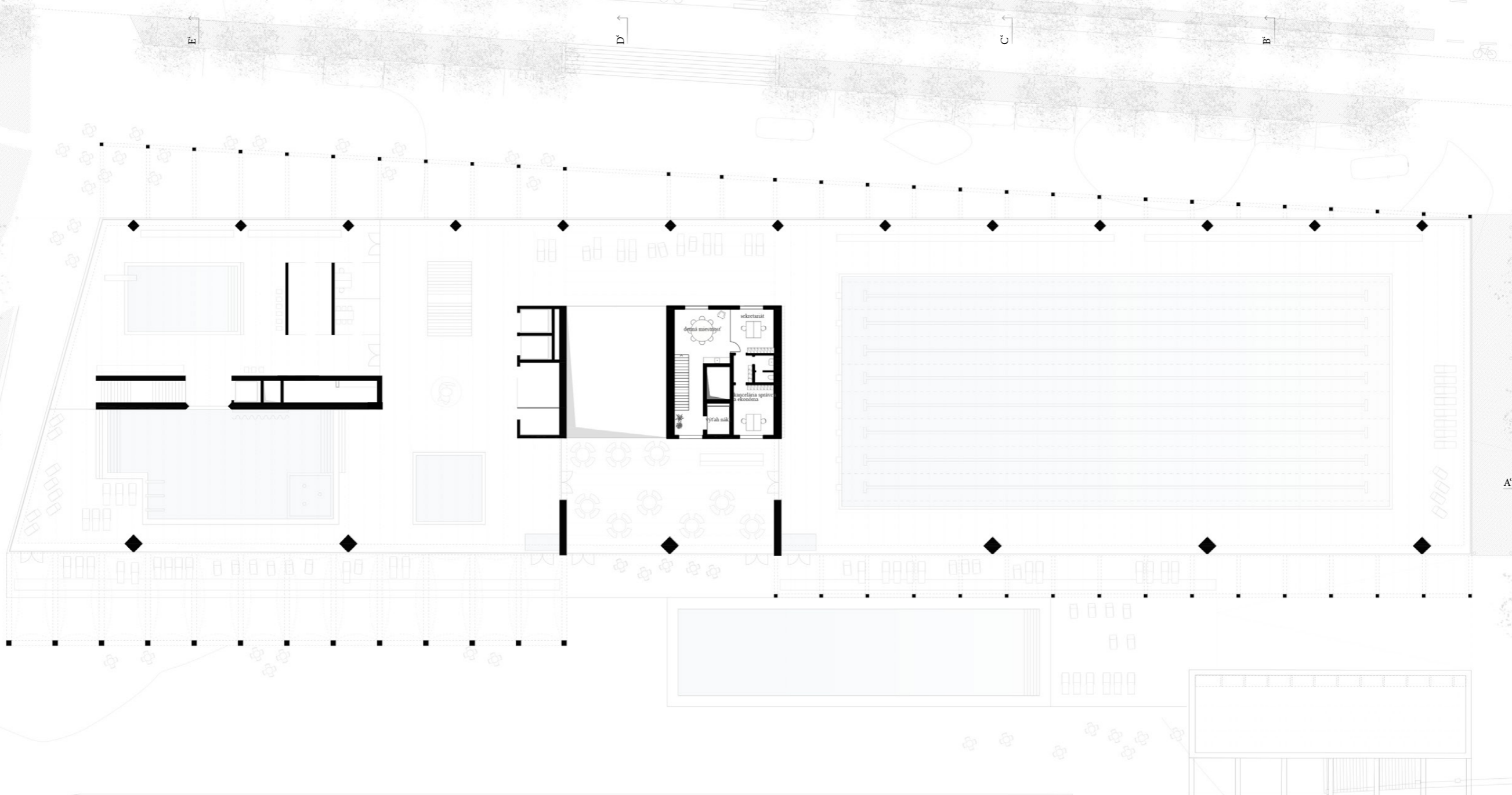
75

3np

HOŘEŠÍ NABŘEŽÍ

76

77

strecha

HOŘEJŠÍ NABŘEŽÍ

78

79

80

81

82

83

bazén 50 m

84

85

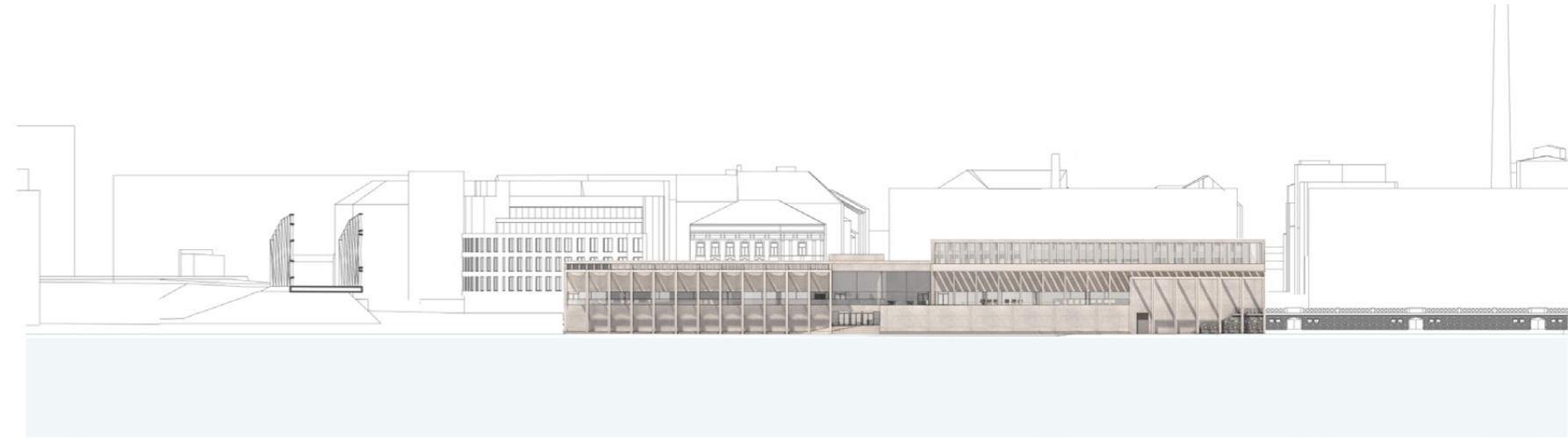
86

87

relaxačný bazén

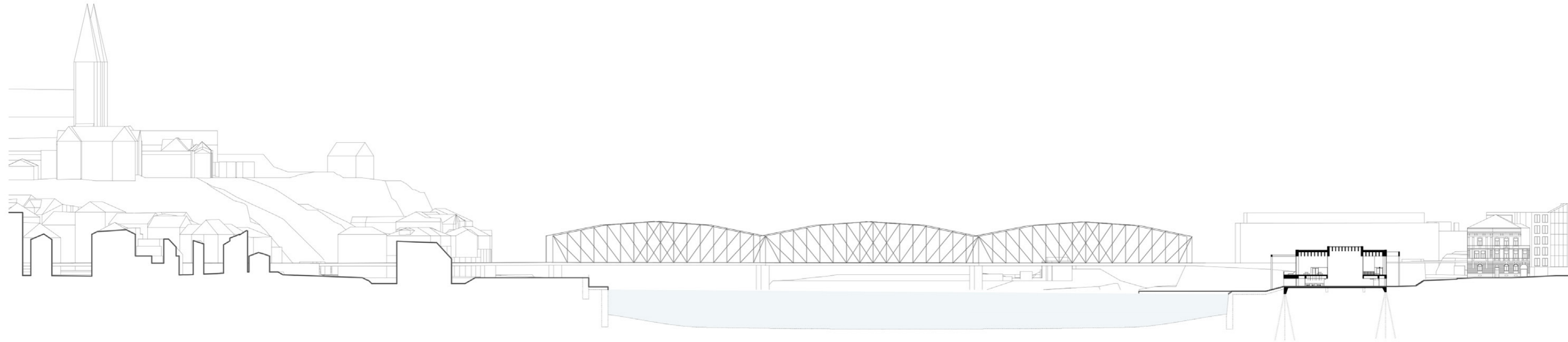

rezy širšie vzťahy

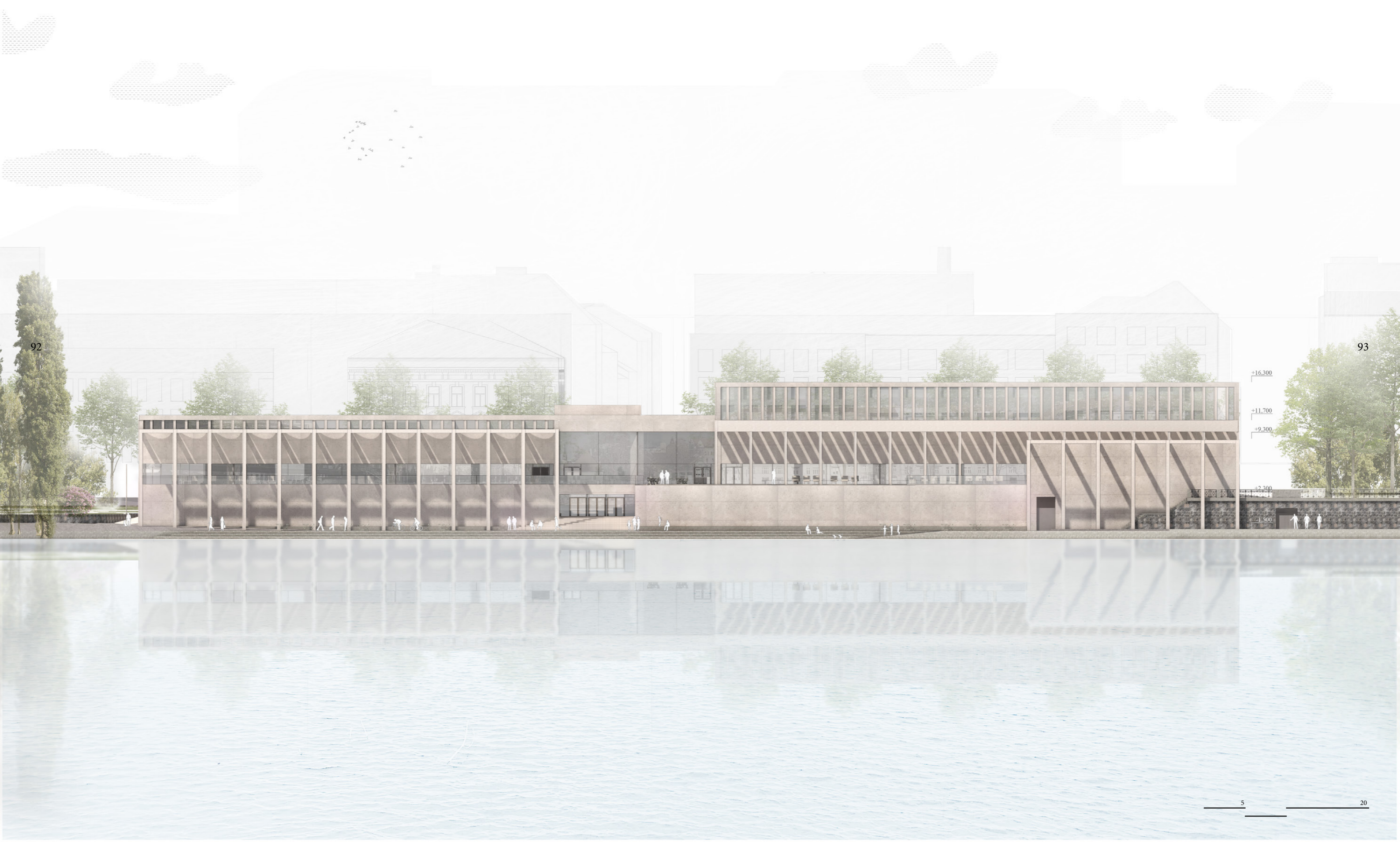
pozdĺžny rez Vltavou

90

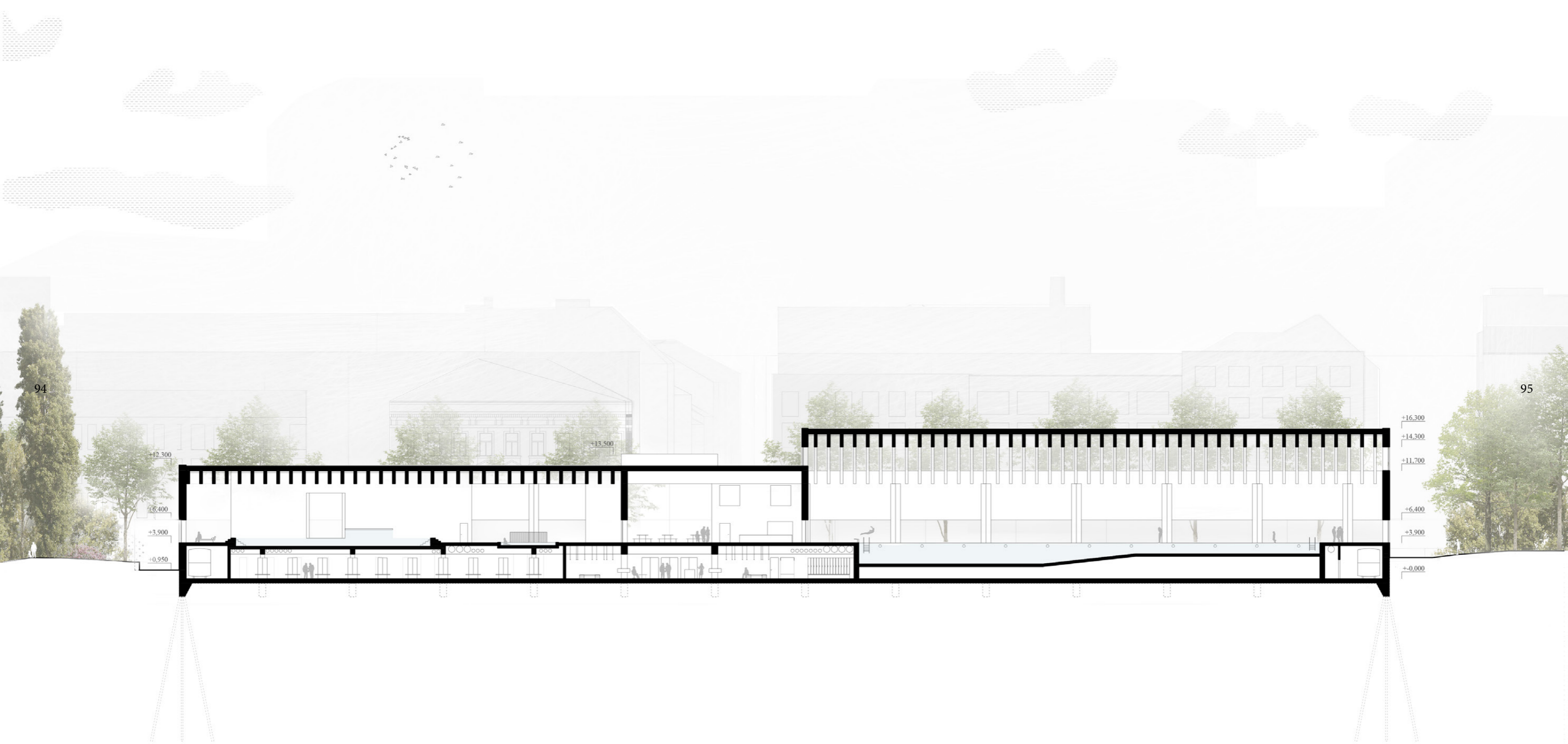

91

priečny rez Vltavou

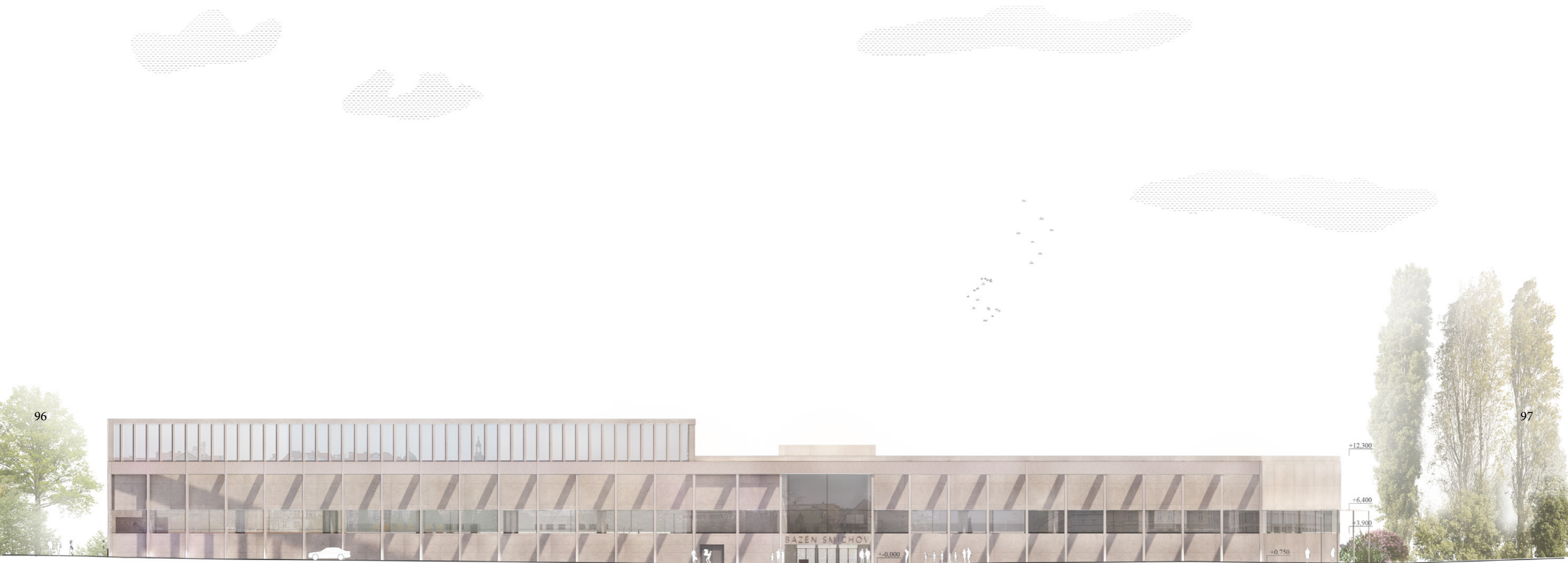

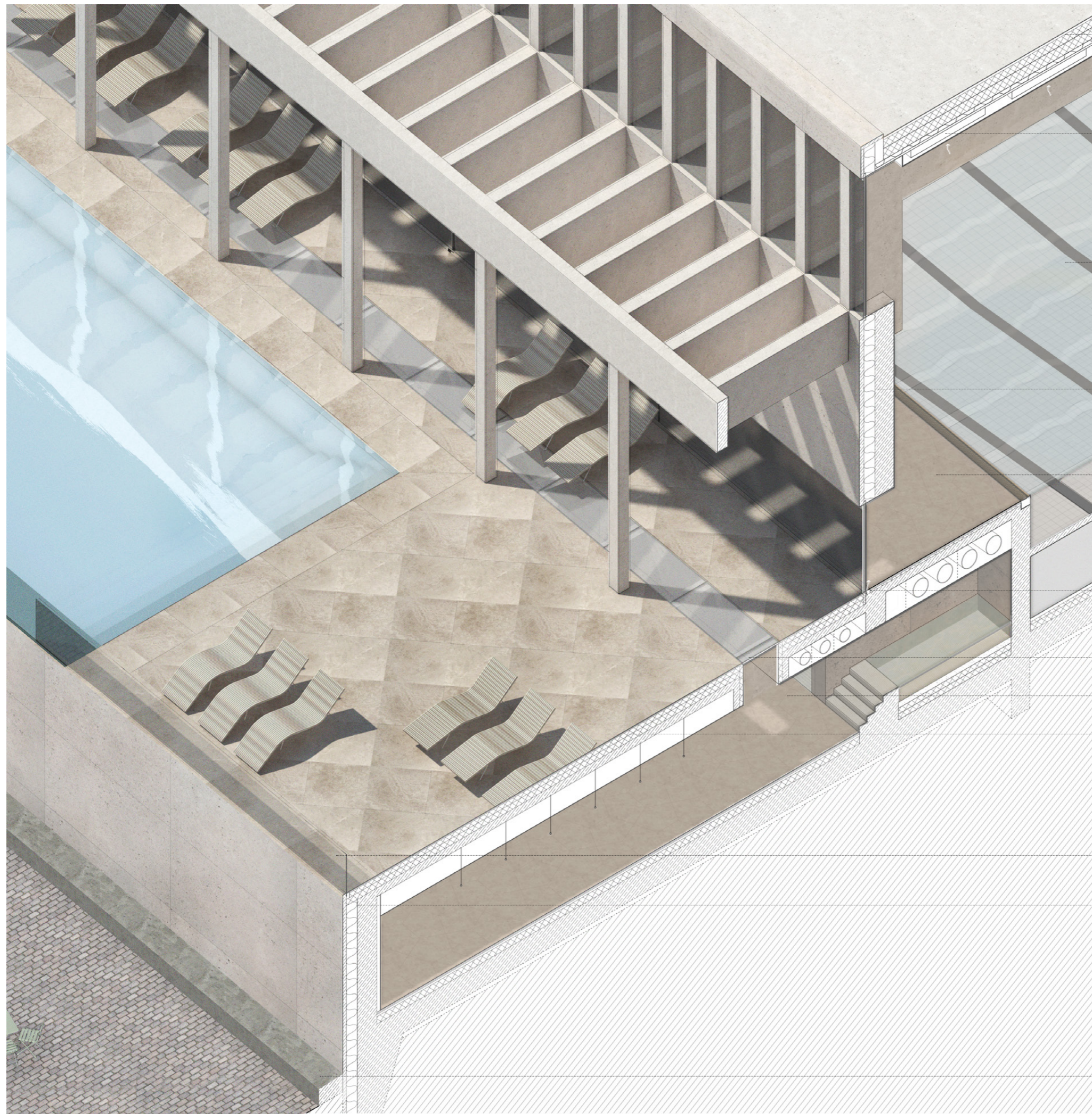
+16.300
+11.700
+9.300
+2.300
-1.500

pohľad západný

LAHKÁ STREŠNÁ KONŠTRUKCIA

riečne kamenivo
separačná vrstva
hydroizolácia 2x
tepelná izolácia+spád 450 mm
parozábrana
trapezový plech
cementovláknitá doska

PODHLAD S ODSÁVANÍM VZDUCHU
perforovaná mriežka

BAZÉNOVÁ HALA
bazén 50 m

FASÁDA
pohľadový betón 120 mm
tep. izolácia 250 mm
nosná konštrukcia 570 mm

SKLADBA PODLAHY INTERIÉR
keramická dlažba 10 mm
cementová malta
separačná vrstva
systémová doska s podlahovým vykurovaním
tepelná izolácia 70 mm
separačná vrstva
stropná žb doska 200 mm
podhlad 900 mm

DRÁŽKA NA OFUK OKIEN

SVETLÍK DO WELLNESSU
matné sklo

WELLNESS
odpočívareň a vírivky

SKLADBA PODLAHY EXTERIÉR
travertínová dlažba 30 mm
štrková lôžka 3-7 mm
jemná štrková lôžka 0,4-0,8 mm
separačná vrstva
tepelná izolácia 350 mm
hydroizolácia
stropná žb doska 200 mm

SKLENENÉ ZÁBRADLIE

FASÁDA
pohľadový betón 120 mm
tep. izolácia 250 mm
nosná konštrukcia 570 mm

LAVICA NA NÁPLAVKE
betón

100

101

nová ulica, predpriestor, sedenie pri stĺpoch

102

103

nová ulica, predpriestor, sedenie pri stĺpoch

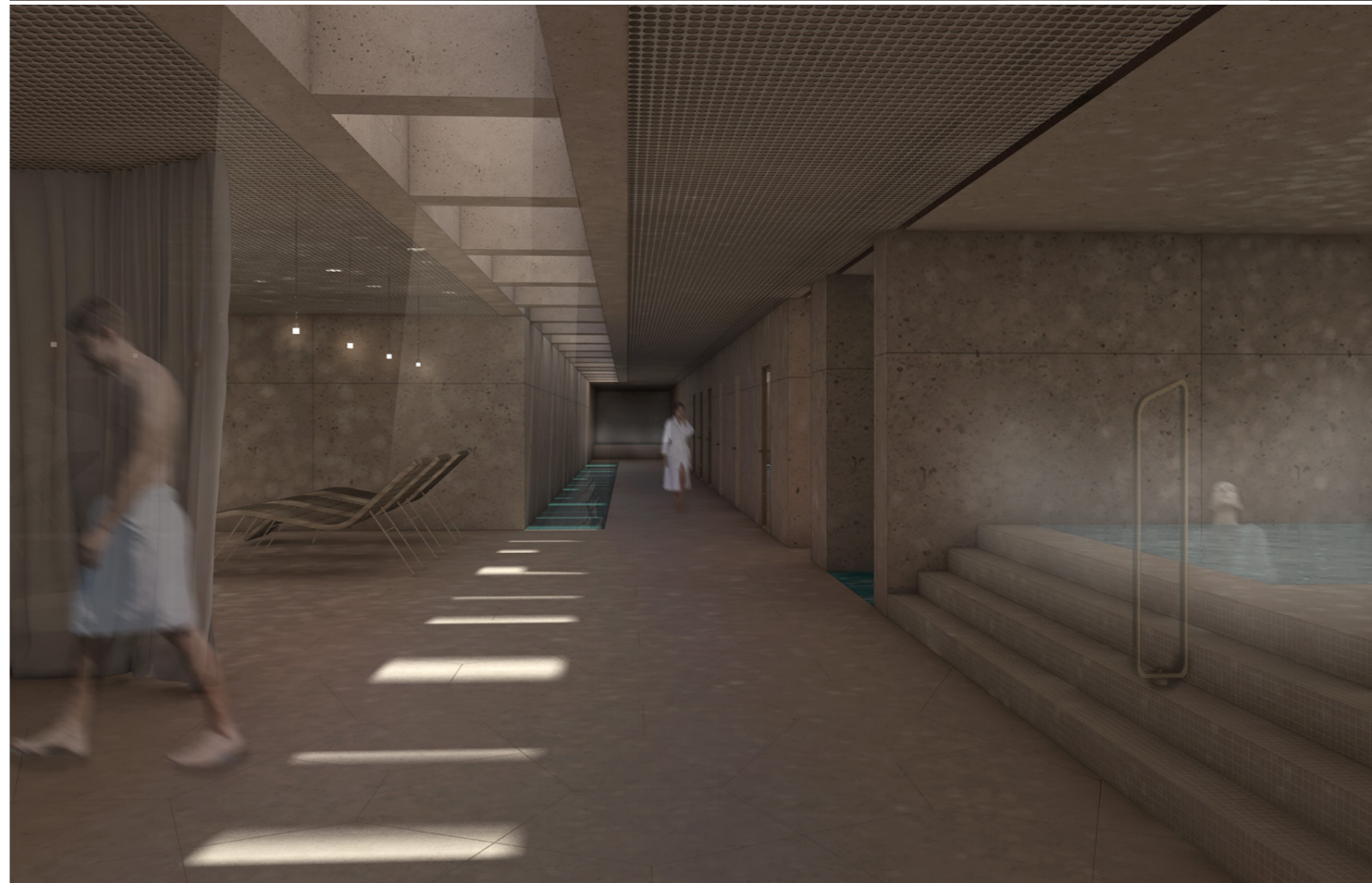
104 hlavní vstup

vstupná hala

106 chodba do šatní, priechodné kabínky

108

109

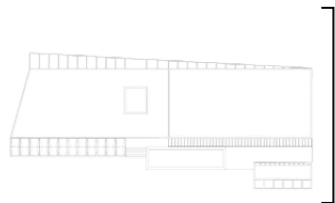

112

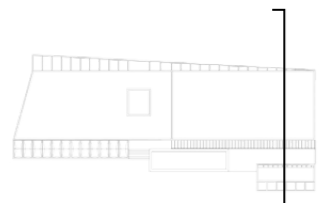
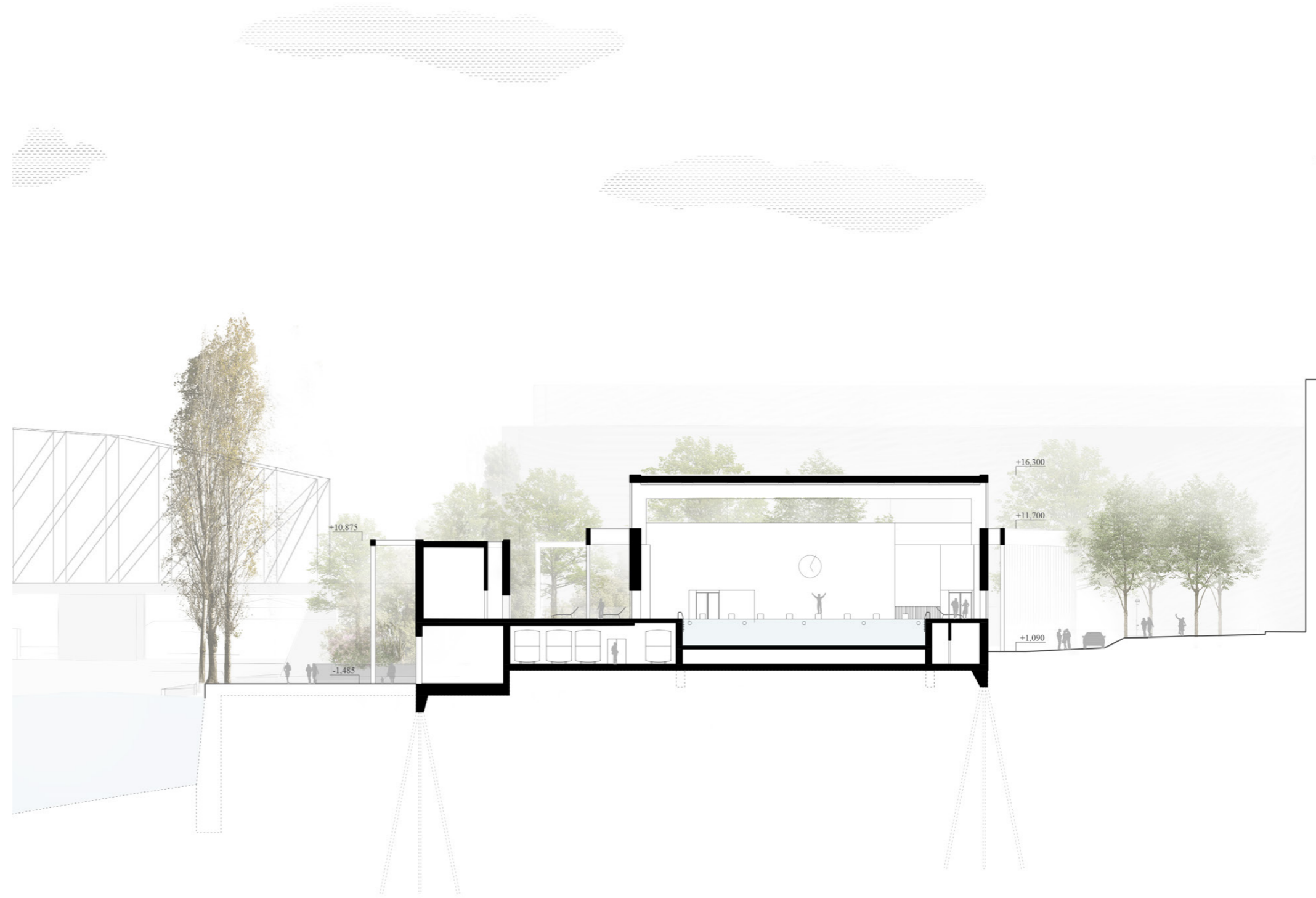

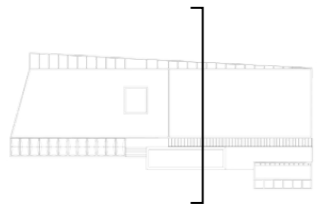
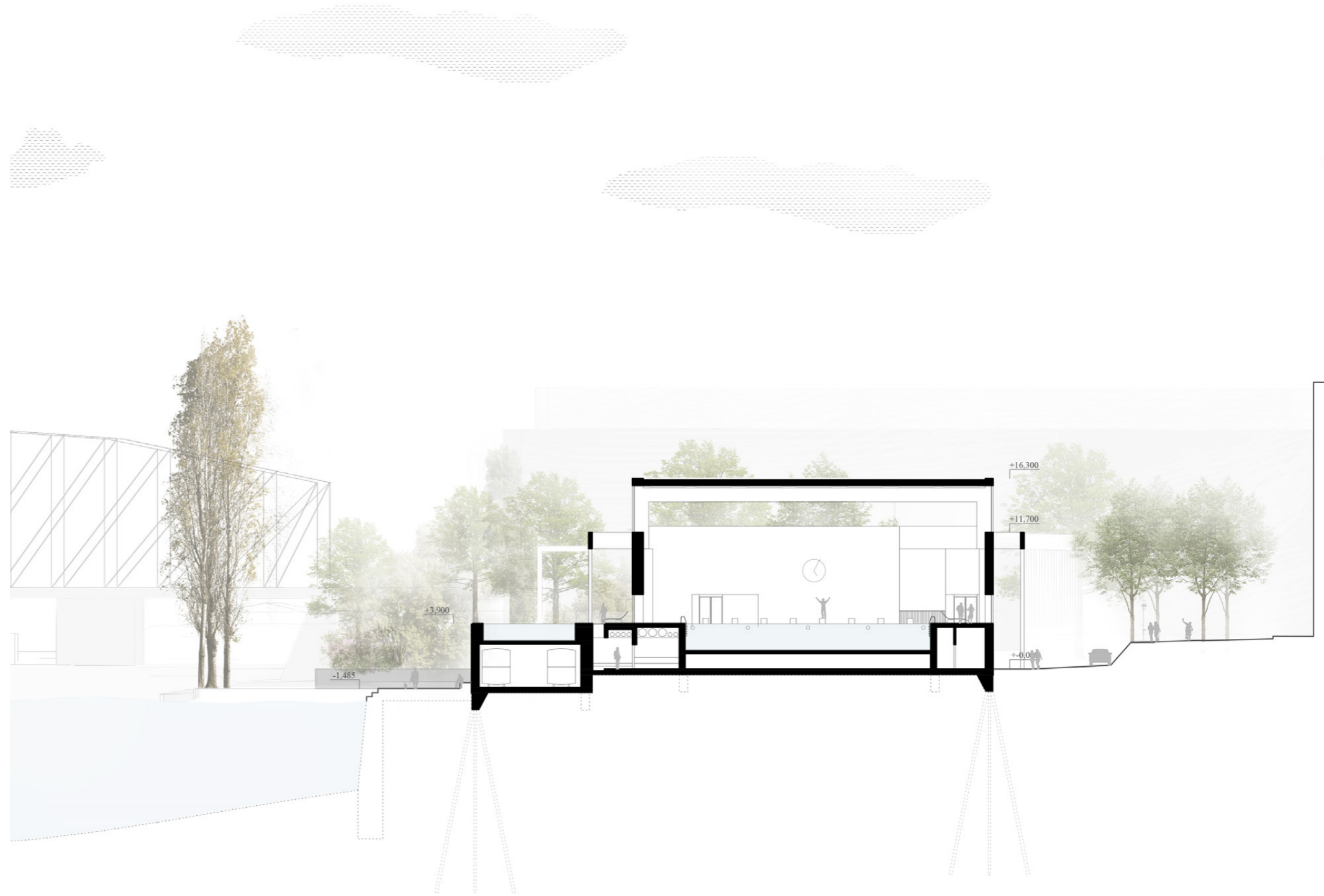
113

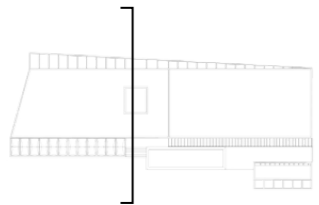

114

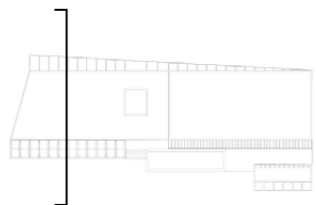
115

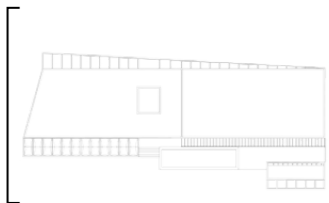
120

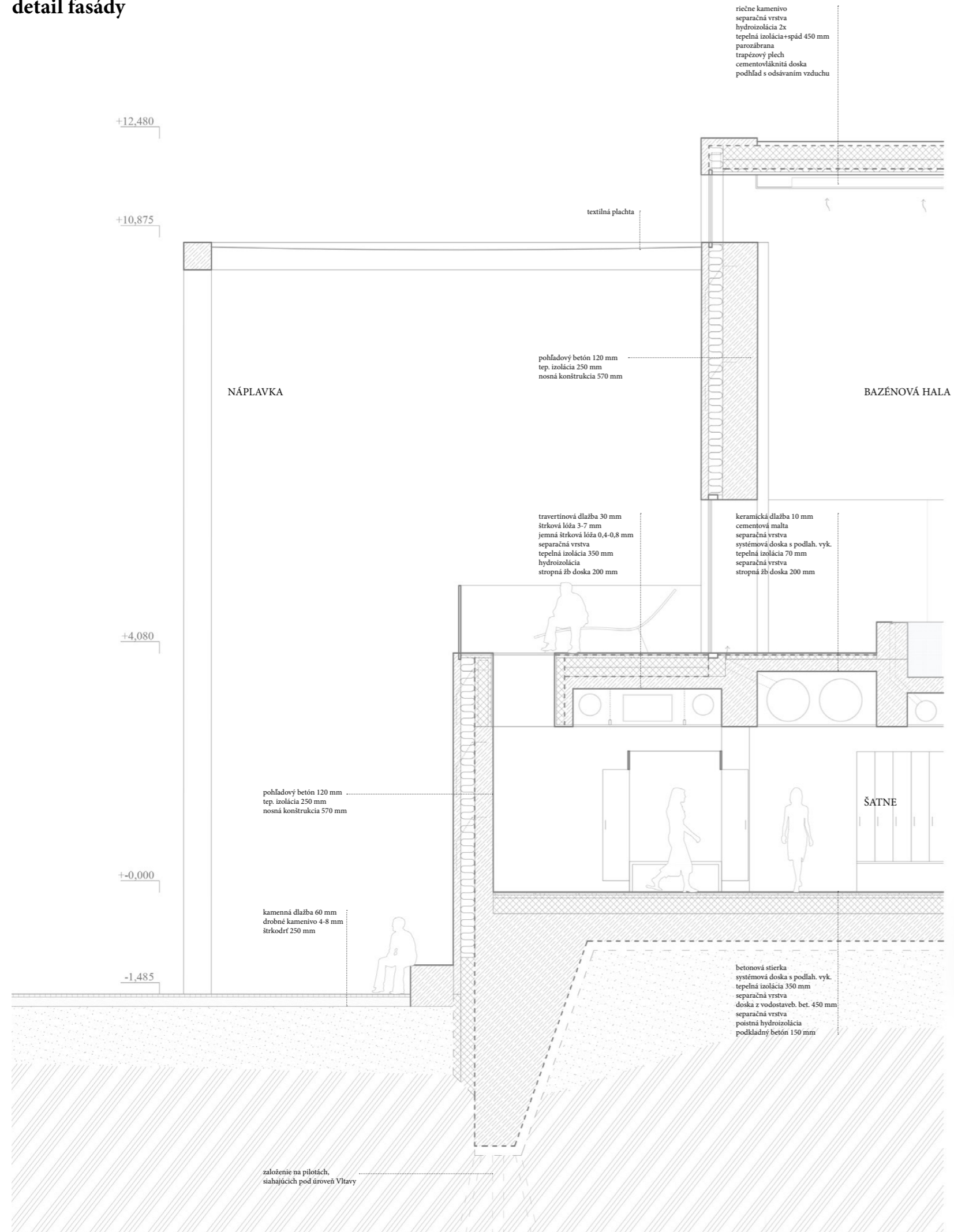

122

123

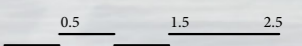

detail fasády

124

125

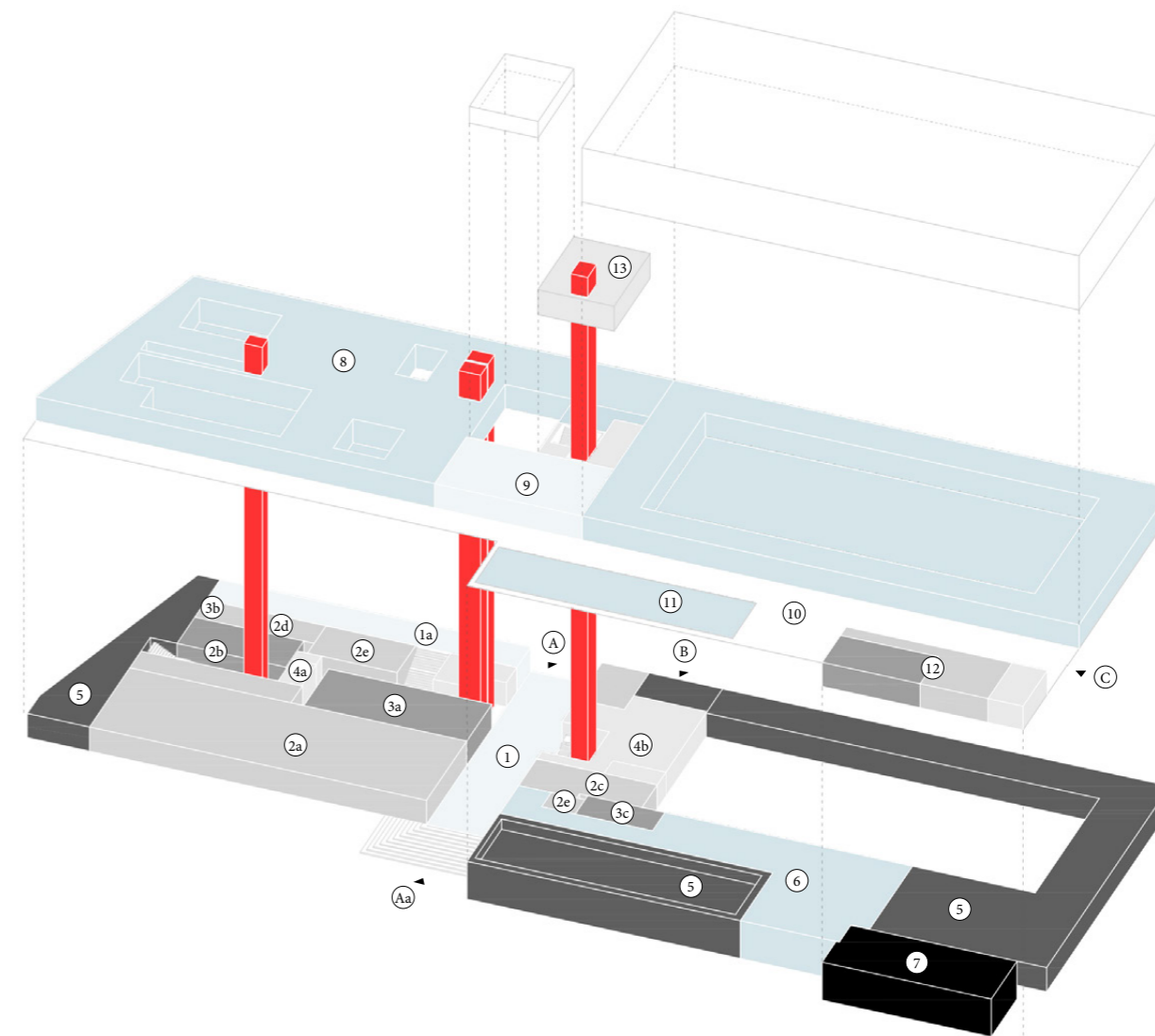
130

131

vstup z parku

bilancie, schéma prevádzky

plocha parcely:	16 960 m ²
zastavaná plocha:	5 420 m ²
HPP:	9 660 m ²
kubatura:	58 500 m ³
počet parkovacích miest:	min podľa PSP 23 navrhnuté 15
bazénová hala	kondičný bazén 50m, 8 dráh, hl. 1,3-2,3 m relaxačný bazén 20 x 10 x 0,9 m detský bazénik 6 x 6 x 0,35 m 374 skriniek, 14 a 14 spŕch 26 prechodných kabínok 3 šatne invalidi 7 skupinových šatní a 24 skriniek Σ 380 návštevníkov / 548 návštevníkov s plnými skupinovými šatňami
bistro	72 miest na sedenie vnútri 30 miest na sedenie na terase
výuková časť	výukový bazén 10 x 6 x 0,8 m 4 šatne á 20 skriniek, 5 a 5 spŕch Σ 30 (+30) detí
wellness	saunový svet, masáže, vírivky, rímsky kúpeľ 29 skriniek, 4 kabínky 6 spŕch + 4 sprchy vnútri 1x šatňa invalid Σ 31 návštevníkov (plná kapacita)
vonkajšia prevádzka	bazén 33 x 8 m 56 skriniek, 2 kabínky 10 spŕch Σ 60 návštevníkov

Ⓐ	hlavný vstup mesto	Ⓙ	kobka
Ⓐa	hlavný vstup náplavka	Ⓚ	bazénová hala
Ⓑ	vstup zamestnanci + zásobovanie	Ⓛ	bistro mokré
Ⓒ	vstup z parku	Ⓜ	terasa
Ⓛ	vstupná hala	Ⓨ	vonkajší bazén
Ⓛa	vstupná hala detí	Ⓩ	vonkajšia prevádzka
Ⓛa	šatne bazén	ⓓ	kancelárie a zázemie zamestnancov
Ⓛb	skupinové/klubové šatne	—	verejnosť a návštevníci
Ⓛc	šatne wellness	—	bazény a wellness
Ⓛd	šatne výukový bazén	—	zamestnanci
Ⓛa	hygiena bazén	—	šatne
Ⓛb	hygiena výukový bazén	—	hygiena
Ⓛc	hygiena wellness	—	technika
Ⓛa	zamestnanci mokří	—	kobka
Ⓛb	zamestnanci suchí+ zázemie	—	výtahy
Ⓛ	technické zázemie		
Ⓛ	wellness		

Ďakujem Michalovi Kuzemenskému a Petre Kunarovej za skvelé štyri semestre, otázky a odpovede. Rodine za podporu a oporu nielen pri štúdiu. A Václavovi, za všetko.

bibliografia

IPR PRAHA. *Koncepcie Pražských břehů*. Praha: 2014.

LIESLER, Lukáš; SCHLEGER, Eduard; ŠTĚTINA, Dušan. *Bazény a koupaliště*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury, 2003. ISBN 80-01-02702-3.

NAVRÁTIL, Arnošt; MUDRA, Václav; MALÝ, Jaroslav. *Sportovní stavby*. Praha: Nakladatelství ČVUT, 04/2010. ISBN 978-80-01-04525-1

Pražské náplavky. [online] 2020. Oficiální Web Pražských Náplavek. [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: <https://prazskenaplavky.cz/>

fotografie a obrázky

obr. 1/ str. 5 Sultan, L. (1978-1982). *Swimmers*. [photography]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <http://larrysultan.com/gallery/swimmers/>.

obr.2/str.13 Rímske kúpele: Bath, Silverette Tuckdbpostcards.org. (2020). The Roman baths, distant figures of mother and children right - TuckDB Postcards. [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://tuckdbpostcards.org/items/62534/pictures/227784/>.

obr.3/str.13 CK vojenská a plavecká škola vo Viedni, 1813 LEEUWEN, T.; SEARING, H. (1999). *The springboard in the pond*. Cambridge, Mass. [u.a.]: MIT Press.

obr.4/str.13 Občanská plovárna, Praha, 1840. Česká televize (2020). *Pražské plovárny kdysi a dnes*. [online] ČT24 - Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR - Česká televize. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1560466-prazske-plovarny-kdysi-a-dnes/>.

obr.5/str.13 KOLÁTOR, Václav. *Skokanská věž, plavecký stadion Českého plaveckého klubu*. 1929–1930. Koláž Karla Teigeho No. 196, 1941

obr.6/str.13 *Památník národního písemnictví Reprodukce*: Karel Srp, Karel Teige, Praha 2001, s. 41

obr.7/str.24 Smíchovské nábřeží, 1910. Archiv hlavního města Prahy.

mapové podklady

IPR PRAHA. *Koncepcie Pražských břehů*. Praha: 2014.

mapy.cz

archívne fotografie

Archiv hlavního města Prahy

